

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Diplomová práce

2021

Lukáš Zeman

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut politologických studií

Katedra politologie

Kvantitativní srovnání legislativní činnosti druhých parlamentních komor

Diplomová práce

Autor práce: Lukáš Zeman

Studijní program: Politologie

Vedoucí práce: doc. PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ...04.05.2021

Lukáš Zeman

Bibliografický záznam

ZEMAN, Lukáš. *Kvantitativní srovnání legislativní činnosti druhých parlamentních komor*. Praha, 2021. 97 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra politologie. Vedoucí diplomové práce doc. PhDr. Miloš Brunclík, Ph.D.

Rozsah práce: 114 225 znaků

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá měřením efektivity legislativní činnosti horních komor Česka, Francie, Španělska, Irsko a Velké Británie. Vybrané země reprezentují středně silný, hraniční a slabý bikameralismus podle teorie Arenda Lajpharta. Cílem bylo porovnat kvantifikovatelné ukazatele zákonodárského procesu a určit, jaký vliv, či jak efektivní horní komora v systému je. Pro dosažení stanoveného cíle bylo použito srovnání statistických veličin, stejně tak jako logistická regresní analýza, který pomohla identifikovat významné vlivy působící na legislativní proces. Pro shromáždění nezbytných dat byl využit vlastní sběr pomocí algoritmu v prostředí R. Bylo zjištěno, že vliv komor v legislativním procesu přibližně odpovídá jejich klasifikaci podle síly bikameralismu. Studie ukázala, že vliv českého Senátu je druhý nejvyšší ze zkoumaných zemí. Současně ze studie vyplynulo, že jako statisticky významné se nejčastěji jeví autorství a kongruence. To však neplatí všeobecně.

Abstract

The master thesis focuses on measuring the effectiveness of the legislative activities of the upper chambers of the Czech Republic, France, Spain, Ireland, and the United Kingdom. The selected countries represent Medium-strength, Between medium-strength and weak bicameralism, and weak bicameralism according to the theory of Arend Lijphart. The aim was to compare quantifiable indicators of the legislative process and determine how influential or how effective the upper house in the system is. To achieve the set goal, a comparison of statistical variables was used, as well as a logistic regression analysis, which helped to identify significant influences affecting the legislative process. To collect the necessary data, the automated collection was used using an algorithm in the R environment. It was found that the influence of chambers in the legislative process is approximately aligned with the theory of the stern of bicameralism. The study showed that the influence of the Czech Senate is the second-highest among the studied countries. At the same time, the study showed that authorship and congruence appear to be the most statistically significant. However, that does not apply universally.

Klíčová slova

Kvantitativní výzkum, legislativní proces, horní komora, logistická regrese, unitární stát

Keywords

Quantitative research, legislation process, upper chamber, logistic regression, unitary state

Title/název práce

Quantitative comparison of the legislative activities of the second parliamentary chambers

Obsah

Obsah	7
Úvod.....	8
1. Teoretická východiska	10
2. Specifika zemí	21
2.1 Česko	21
2.2 Francie	22
2.3 Irsko	23
2.4 Španělsko.....	24
2.5 Velká Británie.....	25
3. Metodologie	27
4. Vyhodnocení datasetů	33
4.1 Česko	33
4.2 Francie	39
4.3 Irsko	44
4.4 Španělsko.....	48
4.5 Velká Británie.....	53
5. Komparace.....	58
Závěr	62
Použitá literatura	64
Přílohy	68

Úvod

Cílem práce je přispět k výzkumu bikameralismu jako k často opomíjené složce studia parlamentarismu. Velká část prací o parlamentarismu se soustředí na dolní komoru, patrně kvůli přímému vlivu na vládu. Předchozí příspěvky a publikace o bikameralismu pomohly osvětlit funkce, které může horní komora v ústavním systému plnit (Kysela 2004, 2007; Patterson & Mughan 2001; Russel 2014). V literatuře je možné narazit na srovnávací studie, které se zabývají například vnitřní strukturou a postavením v rámci ústavního systému (Murár 2010; Raisová 2014; Rusell, 2010). Bohužel pouze málo pozornosti bylo věnováno kvantitativnímu srovnání. Teoretický rozbor funkcí a možných implikací institucionálního nastavení horní komory nereflektuje účinnost horní komory v praxi. Kvantitativní analýza pomůže předpoklady testovat.

Zároveň se práce snaží o příspěvek do debaty o českém Senátu a jeho legitimitě. I po pětadvaceti letech fungování Senátu je možné narazit na zpochybňování jeho místa v rámci českého ústavního systému, mimo jiné i ze strany premiéra a prezidenta (Krawiecová a spol. 2020; Štefan 2020; Rovenský 2016; Lidovky a ČTK 2020). Obvyklou argumentací proti Senátu je kritika užitečnosti horní komory v unitárním státě. Tato nařčení však často postrádají reálný základ. Jako protiargument přinesli politologové a zastánci Senátu do debaty řadu důkazů a námětů, avšak převážně kvalitativní povahy (Kysela (ed.) 2016; Russell 2000; Coakley 2014). V rámci všeobecného posunu ke kvantitativním metodám se nabízí komparace s podobnými horními komorami na bázi zkoumání vlivu, který horní komora skutečně má. Pro kvantitativní komparaci je nejvhodnější soustředit se na takovou činnost horní komory, která produkuje použitelná data, tedy na činnost legislativně-korektivní. Po zohlednění zmíněných parametrů je možné vygenerovat následující výzkumnou otázku: která ze zkoumaných horních komor má největší vliv v legislativním procesu? Ovšem legislativní proces je determinován okolnostmi, ve kterých se odehrává. Pokud dojde ke zjištění, že je jedna horní komora výrazně víc efektivní než jiná, bylo by přínosné vědět, jestli existuje spojitost s nějakým konkrétním parametrem. Proto je formulována doplňující výzkumná otázka: existuje vliv ostatních relevantních proměnných na výsledek legislativního procesu a pokud ano, existuje univerzálně?

Pro srovnání byla stanovena následující kritéria: druhá komora musí existovat v rámci unitárního státu a fungovat na principu asymetrického bikameralismu, kde tvoří přirozeně slabší složku. Vzhledem k nezbytnosti přístupu k co možná nejkompletnější sadě dat jsou z výběru vyřazeny státy, které data neposkytují, případně není možné použít datové zdroje, jakými jsou například webové stránky instituce. Zároveň je výběr omezen na parlamenty blízké referenční horní komoře, totiž českému Senátu. Proto jsou vybrány pouze druhé komory Francie, Španělska, Irsko, Velké Británie a přirozeně Česka.

Předkládaný text je členěn do 5 kapitol. Teoretická část práce popisuje funkce, které nejčastěji horní komora v daném ústavním nastavení plní a poskytuje základ pro výběr oblastí parlamentních činností, které je možné operacionalizovat a komparovat. Následující kapitola obsahuje výčet relevantního výzkumu. Relevantní literatura slouží jako opora pro vytvoření vhodného metodického rámce pro komparaci, stejně tak jako příklad absence rozsáhlého výzkumu na dané téma. Teoretická část pokračuje výčtem specifik legislativního procesu jednotlivých zemí. Tato kapitola slouží jako zdroj pro identifikaci nezávislých proměnných, které budou použity pro zkoumání vlivu na efektivitu legislativního procesu a odhalení případné podobnosti mezi komorami.

Praktická část sestává ze dvou celků. První část podkapitol tvoří explorativní vícepřípadová studie, jejímž cílem je shromáždit a interpretovat data o legislativní činnosti jednotlivých zemí. Vzhledem k tomu, že díky použité metodě je možné shromáždit data o takřka celé populaci, je možné určit dosavadní účinnosti horních komor v daném systému. Účinnost jako koncept pro použití v této práci a interpretace v literatuře je zkoumána v další části. Jednoduše se dá chápat jako efekt, který horní komora na legislativní proces má. Druhá část si klade za cíl analyzovat efektivitu pomocí regresních modelů. Výsledek modelu pomůže určit, které nezávislé proměnné mají na legislativní proces vliv a které nikoliv. Znalost efektů je možné využít pro posílení pozice horní komory. Také je možné odhadnout, při znalosti okolních parametrů, jestli bude horní komora schopna prosadit vlastní či modifikovanou verzi návrhu zákona. Na závěr bude provedena komparace jednak reálné účinnosti komor a také posouzení, jestli existují proměnné, které mají signifikantní efekt napříč zkoumanými zeměmi.

1. Teoretická východiska

Následující kapitola si klade za cíl definovat výzkumný problém a na příkladech demonstrovat relevanci pro politologický výzkum, následně shrnout dosavadní pokrok ve výzkumu bikameralismu a poukázat na možné nedostatky. Po užším definování výzkumného problému je na základě relevantní literatury zvolen metodologický postup.

Ve studiu parlamentarismu a parlamentů se objevuje deficit zájmu o často přítomnou složku parlamentu, horní komoru, zvláště když se jedná u unitární stát. Problém horní komory v unitárním státě byl již v minulosti definovaný. John Coakley (2014) dokázal správně pojmenovat problém současné literatury na dané téma, když popisuje pozici horních komor jako nelehkou především ve státech unitárních. Zástupci horní komory musí čelit nátlaku a kritice. Konkrétně zmiňuje možná nařčení v závislosti na postavení v ústavním systému. Pokud je horní komora reprezentativní, ale bezmocná, je v zásadě jen na ozdobu. Pokud mají zástupci horní komory k dispozici více pravomocí, jsou v očích kritiků nebezpeční. Nakonec pokud je horní komora nerepresentativní a mocná, je považována za „reakční“ (Coakley 2014, 560-3).

Někdy se mezi nevýhody bikameralismu řadí efekt legislativní brzdy, který je o to hůře vnímán, pokud jsou senátoři voleni nepřímou. Dále je senátu přiřítána tendence zastupovat zájmy pouze vládnoucí elity (Tatsiy & Serohina 2018, 107). Klíčovým problémem při výzkumu bikameralismu zvláště v unitárních státech je to, že posuzování pouze podle legálních a strukturálních kritérií zjevně neodráží celou realitu. V dalších odstavcích je shrnuta relevantní literatura k bikameralismu pro ověření toho, co a jak zkoumá, jaké jsou společné charakteristiky a kolik prostoru je věnováno skutečně praktické činnosti horní komory.

Jednou z klíčových publikací je monografie autorů Tsebilis a Money (1997). Kniha je členěná do tří částí. První část tvoří výčet historie bikameralismu a přehled různých charakteristik a obecných postupů spolupráce dvou komor v rámci legislativy. Tato část se běžně objevuje ve většině tematicky stejně zaměřených prací, tuto nevyjímá. Jak ale již bylo řečeno, samostatné porovnání institucionálních faktorů nestačí. Další dvě části se zaměřují na výzkum řešení rozdílů a neshod v legislativní činnosti mezi oběma komorami. Použitá metodika je prospěšná v zásadě jen pro daný výzkum a není možné ji aplikovat jinde.

Dalším uznávaným autorem anglicky psané literatury je britská politoložka Meg Russell, jejíž publikace také slouží jako teoretická opora základní části práce. Russell se ve svých pracích soustředí převážně na tamní horní komoru. Nejlépe zobecnitelný je

pravděpodobně článek „*What Are The Second Chambers For*“. Práce podobně jako zmíněná monografie zmiňuje rozličné funkce, které horní komora plní. Rozdílem je větší důraz kladený na koncept efektivity, který je v této práci považován za klíčový. Russell spojuje koncept efektivity jednak s možností důkladněji projednávat zákony díky menší kontrole vlády, která přímo ovlivňuje dolní komoru a jednak s potenciálním neuhodnutím návrhů. Russell zjevně vychází z prostředí britského parlamentarismu, kde je „*legislative gridlock*“ běžnou součástí legislativního procesu, jak bude z dat zřejmé. Dále zmiňuje neefektivní práci obou komor, když jsou obě tělesa nedostatečně odlišná. I když jsou její zjištění na první pohled logická, není zřejmé, jak jsou závěry ukotvené v realitě a zda platí i do současnosti.

Novější článek na podobné téma zvaný „*Bicameralism in Theory and Comparative Perspective*“ zkoumá pravomoci horní komory, jak titul napovídá, v komparativní perspektivě a značně více do hloubky. Článek zmiňuje rozdíly a shodné charakteristiky horních komor napříč parlamenty. Zakončuje klíčovou otázkou: „*Který model [bikameralismu] je nejvíce efektivní a žádoucí?*“ (Russell 2013, 59). Russell si odpovídá tvrzením, že odpověď bude nutně podmíněna historií, kulturou a očekáváním, které do horní komory státníci vloží. Zmiňuje taktéž problematiku snah o zobecnění výzkumu, když dodává, že se „...*soustředí na stejné dvě dimenze, strukturu a formální pravomoci*“ (Russell 2013, 59). Stejně jako Coakly tak poukazuje na limity výzkumu.

Další kategorií v rámci výzkumu dvoukomorových systémů jsou souhrnné publikace, které se soustředí na co možná největší množství horních komor a jejich charakteristiky, jako například Jan Kysela – *Dvoukomorové systémy* (2004) a Samuel C. Patterson a Anthony Mughan – *Senates Bicameralism In The Contemporary World* (1999). Práce jsou přínosné v prvotní fázi výzkumu, neboť nabízejí přehledně uspořádané specifické prvky různých druhých komor na jednom místě. Zmínky o efektivitě a užitečnosti horních komor se v těchto publikacích však objevují jen zřídka. Je však nutné podotknout, že to nebývá primárním cílem zmíněné kategorie publikací a vzhledem k již tak většímu rozsahu prací by bylo zahrnutí kvantitativní analýzy velice obtížné.

Z předchozího výčtu je zřejmé, jakým směrem se odborná literatura na dané téma ubírá, jaké jsou společné znaky a také nedostatky. Výše zmínění autoři považují při výzkumu bikameralismu za nezbytné uvést funkce, které předurčují místo horní komory v ústavním systému a instituty, které vykonávání funkcí konkretizují. Ve snahách o komparativní perspektivu ale chybí reflexe skutečného výstupu činnosti, která by mohla ukázat, zda existují mezi horními komorami vzorce chování a univerzální veličiny, které by mohly pro komparaci

sloužit. Následující text shrnuje poznatky v oblasti charakterizování horní komory a role v systému a dále pokračuje v reflexi další literatury, která by mohla poskytnout rámec pro kvantitativní porovnání.

Mezi v zásadě univerzální charakteristiky druhých komor patří jejich relativně menší velikost ve srovnání s komorou první, vyšší věková hranice pro získání mandátu a nižší mediální pozornost (Russell 1999, 416). Tyto aspekty ovlivňují charakteristiku pracovního prostředí horní komory, která by díky těmto vlivům měla mít ideální předpoklady pro naplnění přívlastku „komora reflexe“ (Kysela 1999, 7). Horní komory byly a jsou tradičně obsazovány aristokraty a majetnými zasloužilými občany, kteří netouží po vlastním materiálním uspokojení, ale vykonávají svoji práci pro blaho lidu. Ani touha po znovuzvolení nepředstavuje limit. Horní komory, přinejmenším všechny v této práci zkoumané, mají delší funkční období než jejich parlamentní protějšky. To by mělo senátorům poskytovat předpoklad k propracovanější legislativě, která dohlédne dál než k dalším volbám.

Výstupem práce je kvantitativní porovnání založené na míře efektivity. Ta jako koncept bude popsána v další části. Horní komora ale plní řadu funkcí a je nutné určit, která z nich je vhodná ke kvantitativnímu měření. Druhé komory, alespoň v drtivé většině, existují jak ve federativních, tak unitárních státech. Senáty federativních uspořádání mají tu nepopiratelnou výhodu, že jejich existence a potřeba jejich existence je dána nutností zastoupení územních celků, ať už se jedná o státy, kantony, spolkové země a podobně. Unitární státy takovým elementem strukturalizace většinou nedisponují. Je nutné tedy horní komoře přiřknout jiné funkce, které by mohla plnit. Větší legitimacy mohou využít parlamentní tělesa s přímou vazbou na regionální celky, které jsou v rámci státní entity jasně definovatelné a rozeznatelné. Takovým případem je třeba Španělsko se svojí teritoriální vazbou (Patterson & Mughan 1999, 10). Český Senát například, ač jsou jeho zastupitelé voleni v jednomandátových obvodech, zastupuje relativně homogenní skupinu lidí a nemusí hájit zájmy nepoměrně malých států (územních celků) oproti větším.

K výhodám dvoukomorovosti je možné přičíst psychologický efekt kontroly. Má se za to, že text, který prochází ještě dalším čtením, schvalováním a rozpravou bude zákonodárce psát důkladněji (Tsebelis & Money 1997, 40; Zeman 2019, 7).

Přistupme nyní k praktickým funkcím, které horní komory plní. V další části textu bude provedena komparace specifických adaptací těchto funkcí v jednotlivých zemích, prvně je však třeba vytvořit syntézu funkcí, které je možné považovat za obecné. K tomu je vhodné

konzultovat literaturu uznávaných odborníků na parlamentarismus. První výčet funkcí nabízí Tesebelis a Money v publikaci *Bicameralism*. Autoři popisují, které funkce získávala horní komora v minulosti. Bylo jimi zachování statusu quo, předchůdce stabilizační funkce. Integrovat požadavky územních celků, počátek reprezentační funkce. A zlepšovat kvalitu legislativy, legislativně-korektivní funkce (Tsebelis & Money 1997, 13). Britská politoložka Meg Russell přisuzuje druhým komorám poslání reprezentace rozdílných zájmů, odlišnou perspektivu a v případě nutnosti možnost zastavení legislativy v podobě veta. Dále podotýká, že horní komory fungují nezávisleji na stranické disciplíně a nakonec zmiňuje možnost rozložení parlamentní práce mezi obě tělesa (Russell 2001, 443). Patterson and Mughan vidí poslání druhých komor v reprezentaci a „nadpočetnosti“ (*redundency*). Pod pojmem reprezentace autoři rozumí zastoupení odlišné od toho v první komoře. Na rozdíl od lidově volené dolní komory, reprezentuje horní komora zájmy společenských vrstev, ekonomických subjektů a teritoriálních uskupení. Nadpočetnost představující v zásadě pojistku, definují autoři jako způsob, jak do rozhodovacího procesu zahrnout ještě další pohled. Při komparaci tohoto konceptu můžeme dospět ke zjištění, že se v zásadě jedná o obdobu dobře známého konceptu „*checks and balances*“ aplikovanou na jedno těleso (viz Montesquieu 1748). I Patterson a Mughan vymezují pro druhou komoru funkci revize a opětovného uvážení (Patterson & Mughan 1999, 10-13).

Kombinací všech předešlých přístupů můžeme zobecnit úkoly na legislativně-korektivní, stabilizační a reprezentační. Obecně lze legislativně-korektivní činnost charakterizovat jako věcnou a formální kontrolu předkládaných zákonných návrhů. V jistém ohledu tak dubluje práci předkladatele, který by měl zajistit kompatibilitu s právní řádem. Je zapotřebí nejen slučitelnosti s již existujícími předpisy, ale taktéž to, jestli je navrhovaná norma vůbec potřebná. Může už existovat zákon zabývající se stejnou problematikou. Ten by například bylo lepší novelizovat než vytvářet zákon zcela nový. Za předpokladu že mechanismus je skutečně funkční, představuje legislativně-korektivní funkce síto, kterým neprojdou nepotřebné a nekompletní návrhy a zrovna tak populistické nesystémové excesy, které mají za cíl jen zvednout volební preference. Legislativně-korektivní funkce představuje značný díl senátorské práce a zároveň je ze všech zmíněných funkcí nejlépe kvantifikovatelná. Proto představuje základní kámen nabízené analýzy.

Stabilizační funkce v mnohém navazuje na legislativně-korektivní. Zatímco zmíněná funkce je chápána spíše ve smyslu dennodenní senátorské aktivity, korektury běžných zákonných návrhů, charakteristiku stabilizační funkce je nutné spatřovat koncepčněji

v případech, kdy se jedná o základní principy fungování státu. Řeč je hlavně o ústavních zákonech. Komora reflexe má mírnit či právně stabilizovat nerozvážené tendence dolní komory. Funkce stabilizační je implicitně kodifikována v institutu kvalifikované většiny nebo nemožnosti přehlasovat veto při schvalování ústavních zákonů (Russell 1999, 415). Míra vlivu horní komory na novelizaci zákonů nejvyšší právní síly se opět různí.

Funkci reprezentační je možno chápat podle toho, jaké má komora historické a geografické dispozice. Paralelou této funkce ve federativních celcích je schopnost či možnost zastupovat ve stejné míře všechny územní celky a zabezpečovat tak, aby nedošlo k nepřiměřené převaze větších celků nad menšími (Russell 1999, 413). V unitárním státě je aplikace významně závislá na způsobu obsazování horní komory. Je nutné vzít v potaz, jsou-li senátní lavice obsazovány na základě teritoriální reprezentace, profesního klíče nebo na základě zcela arbitrárního vymezení, které pouze odpovídá potřebnému počtu mandátů. V případě specifického zastoupení je třeba jej odlišit od dolní komory, která reprezentuje proporčně. Podobně jako ve federativním státě slouží paritní zastoupení jako záchranná brzda proti přehlasování většinou, a tedy v proporčně obsazované sněmovně početnějším státy unie. Horní komora v unitárním státě také může sloužit k zastoupení lingvistických, etnických nebo jiných menšin (Russell 2001, 443). V tomto specifickém poslání pomáhá senátorům, alespoň v některých zkoumaných případech, speciální způsob obsazení. Ten umožňuje zachovat si menší navázání na stranu a její agendu nebo určuje mandát zastupitele k reprezentaci konkrétních zájmů (Mansfeldová 2009, 56). V následující kapitole bude tato funkce konfrontována s implementací v jednotlivých státech.

Na to navazuje varianta reprezentační funkce jako propojení s komunální politikou. Záměrně druhé a méně institucionalizované paradigma je spíše okrajové, protože neplatí univerzálně. Nemáme totiž na mysli případ, kdy senátor zastupuje svůj volební obvod, protože k tomuto úkolu se senátoři staví různě. Touto druhou variantou je myšlena situace, kdy senátor či senátorka působí ve svém volebním obvodu ještě na úrovni municipální správy, ať už na postu administrativy či voleného zastupitelského orgánu, potažmo rady. Pro senátory-zastupitele či starosty to představuje jak výhody, tak nevýhody. Jejich dvojí působení jim může přinést zisk v podobě vlivu v národní politice a tím pádem možnost pomoci své municipalitě a v důsledku tak skýtá příležitost k zvýšení popularity. Na druhou stranu se proti kumulaci mandátů nezřídka staví opozice, která může díky tomuto argumentu inkasovat politické body. Stejně tak se k této otázce mohou různě stavět voliči. Nehledě na to, institut „regionálního patrona“, jak se také propojení národní a komunální politiky nazývá, je dnes již

zdokumentované téma (Kruntorádová 2013) a v konečném důsledku není zásadní pro výstup práce. Proto mu nebude věnována další pozornost. V neposlední řadě může horní komora plnit i společenskou a kulturní funkci. Její podstata spočívá v menší vytíženosti parlamentního tělesa a většinou v historické tradici. Podstatou práce je však měřit efektivitu dalšího tělesa v legislativním procesu, nikoliv porovnávat okrajové funkce, a proto nebude této funkci věnována pozornost. Z předchozího výčtu je zřejmé, že funkce legislativně-korektivní představuje největší část senátní agendy a díky své povaze je v porovnání s ostatními funkcemi nejlépe kvantifikovatelná. Z toho důvodu se práce soustředí právě na zmíněnou funkci.

V předchozích výzkumech se můžeme setkat s různými přístupy k měření legislativní činnosti parlamentu. Je tak činěno především za použití tří pojmů, které je někdy nelehké rozlišit. Prvním z nich je pojem efektivita (*effectiveness*). V právu, potažmo politologii, je koncept definován ve vztahu k zákonu jako dosažení předem určeného cíle, splnění svého účelu, respektive do jaké míry se dosažení účelu uskutečnilo (Mousmouti 2019). Do této definice můžeme dosadit zkoumaný objekt, v našem případě horní komoru. Zda a do jaké míry plní horní komora svoje určené úkoly. I takto objektivně vymezený pojem je ale možné chápat subjektivně. Zatímco vláda bude považovat parlament za efektivní tehdy, kdy její návrhy rychle a hladce projdou zákonodárným procesem, poslanci a senátoři spíše tehdy, kdy mají dost času a zdrojů na důkladné projednání návrhů (Kelso 2009, 29).

Druhým pojmem je efektivnost (*efficiency*). Efektivnost je pojem z ekonomie, který předpokládá dosažení maximalizace zisku s vynaložením nejmenšího možného množství vstupu. Pro aplikaci na parlamentarismus je nejdříve nutné definovat úhel pohledu na požadovaný výstup. Může to být množství vyprodukovaných zákonů za rok nebo nezbytné množství kvalitních zákonů za použití co nejmenší časové dotace.

Posledním z trojice pojmů je obtížně přeložitelný koncept „*efficacy*“. V politologii se s tímto pojmem příliš neseznamujeme, spadá spíše do právní vědy. Je definován jako „*soulad skutečného chování s normami nebo modely chování předepsanými zákonem*“ (Mousmouti, 2009, 9). Tento v zásadě okrajový pojem nebude zohledněn.

Tsebelis a Money (1997) se v publikaci *Bicameralism* zmiňují o efektivitě ve spojení s horní komorou, a to v kontextu role a postavení horní komory v ústavním systému, což koresponduje s obecným vymezením daného pojmu. Na příkladu Francie specifikuje dvojice autorů efektivitu i jako vliv v legislativním procesu (Tsebelis & Money 1997, 149). Častěji můžeme najít zmínku o účinnosti či efektivnosti (*efficient*), což je pojem efektivitě blízký a

často bývá zaměňován. Koncept účinného vládnutí Tsebelis a Money definují jako stav či rozměr bikameralismu, který se soustředí na rozeznávání toho, kde mají obě komory parlamentu společný zájem a na produkování výsledků, které jsou prospěšné pro všechny. Oproti tomu stojí politická dimenze, která se soustředí na opačný stav, tedy kdy zájem není společný a jedna z komor převáží. Ve výsledku dojde ke stavu, kdy jedna komora trátí, zatímco druhá získává (Tsebelis & Money 1997 16).

V roce 2019 vznikla práce zahrnující koncepty efektivity a účinnosti (*effective and efficient*) motivovaná důrazem kladeným právě na efektivitu v procesech Evropské unie v současném volebním období (Matei, Ciora, Dumitru & Ceche 2019). Práce rovněž staví na kvantitativní složce, pro kterou autoři vytvořili konceptuální rámec, dle kterého lze data využít pro analýzu. Jelikož se práce taktéž zabývá legislativním procesem, je možné najít podobné či shodné aspekty s rámcem vytvořeným v této práci. Kvantitativní složka studie čtveřice rumunských autorů považuje za klíčové jednak počet legislativních procedur a jejich výsledek (dále strukturalizované), jednak čas k tomu potřebný. Pro doplnění dále udávají i protiklady k těmto ukazatelům, totiž sumarizaci zastaralých a stažených opatření. Autoři rovněž nabízejí definice obou probíraných pojmů, které lze velmi dobře vztáhnout na legislativně-korektivní činnost. Efektivita je vymezena jako rozsah, ve kterém je dosaženo cílů a vztah mezi zamýšleným a skutečným dopadem“ (Matei, Ciora, Dumitru & Ceche 2019, 2). Na základě definice samotné je možné odvodit některé kvantitativní ukazatele vhodné pro měření efektivity. Zaprvé jsou to kumulativní ukazatele počtu, tedy kolik návrhů zákonů bylo za volební období probíráno, kolik z toho schváleno beze změn, s pozměňovacími návrhy, a kolik zamítnuto. Suma pozměňovacích návrhů však sama o sobě nevypovídá dostatečně o stavu bikameralismu, je nutné ji doplnit o rozbor přijatých a odmítnutých modifikovaných návrhů.

Ostatní studie se zaměřují především na měření efektivity na úrovni samotných zákonodárců. V práci Rebekah Herrick (2010) se můžeme setkat s definicí efektivity, která se vztahuje na samotného člena legislativy. Efektivní zastupitel je definován jako „*ten, kdo je schopen prosadit svoje preference, jakkoli jsou indukovány, do celé řady politických výstupů*“ (Jeydel & Taylor 2010). Z této definice je zřejmé, že je nutné klást důraz i na konečné rozhodnutí o zákonech, které procházejí horní komorou. Ať už v podobě zákonů navržených Senátem, nebo v podobě modifikací zákonů pocházejících z komory dolní. Senát sice může vykazovat vysoké souhrnné ukazatele v oblasti tvorby a modifikace zákonů, ale pokud jsou všechny zamítnuty, nejedná se o efektivní naplnění funkce.

Box-Steffensmeier a Grant (1999) vytvořili ukazatel efektivity úspěšnosti, který nazvali „*hit-rate*“. Ukazatel staví na několika předchozích postupech, které ač přínosné ve své vlastní oblasti, či se specifickým zaměřením, reflektují pouze efektivitu v povrchnějším pojetí. Pouhý součet legislativní aktivity nevykresluje celý obraz reality, pokud není doplněn o finální rozhodnutí. Box-Steffensmeier a Grant tento nedostatek berou v úvahu a modifikují předchozí indikátory do podoby podílu textů, které se skutečně staly zákonem na návrzích, které daný autor předložil. „*Hit-rate*“ je sice použit na „mikro“ úrovni pro porovnání jednotlivých zákonodárců, ale nic nebrání jeho použití na úrovni celého legislativního tělesa. Pro aplikaci na horní komoru je možné zmiňovaný ukazatel modifikovat do podoby podílu zákonů pozměňovacích na zákonech v tomto znění přijatých. Hodnoty „*hit-rate*“ pak tvoří podstatnou část analýzy, neboť je na nich možné demonstrovat, s jakou účinností Senát operuje. K užítku může posloužit i další část analýzy dvojice amerických autorů, která zkoumá nejen vliv počtu předkládaných zákonů, ale i členství v komisích (Box-Steffensmeier a Grant 1999,517). Pokud tento přístup opět transformujeme pro použití na „makro“ úrovni, můžeme odvodit index efektivity pro jednotlivé komise, respektive tématicky zákonů. Jak již naznačují některé reflexe horní komory jako pomocníka sněmovny s nekonfliktními návrhy nebo experta v dané oblasti, index zde může posloužit pro testování hypotézy.

Stephen Frantzich (1979) nabízí podrobnější zpracování konceptu efektivity na příkladu Kongresu Spojených států amerických. Upozorňuje na to, že klást rovnítko mezi legislativní efektivitou a úspěšné návrhy zákonů není ideální. Legislativní efektivita se dá definovat širěji, a to v pevnějším navázání na další aspekty legislativně korektivní činnosti. Jeho práce, podobně jako ty dříve zmíněné, se soustředí na úroveň jednotlivých legislativců, avšak některá zjištění se dají aplikovat na úroveň zákonodárského sboru jako takového a poslouží jako proměnná pro komparaci. Jako předpoklad pro efektivitu nabízí Frantzich několik přístupů, které efektivitu podmiňují. Nejvhodnějším v našem případě je „poziční“ přístup, který se soustředí na zákonodárce ve vedoucích pozicích klíčových výborů, vůdce většiny a seniorní zákonodárce. Taková hypotéza je sice poměrně specifická pro „mikro“ úroveň, ale v upravené podobě se dá aplikovat i jinde. Sběr takto specifických dat zahrnující věk a působení senátora v legislativním tělese se však jeví jako značně obtížný. Pro použití v případě agregátní úrovně by bylo nutné výzkum redukovat na vztah autora návrhu a konečné úspěšnosti. Současně by bylo možné do modelu zakomponovat i kontrolní proměnnou, která zachycuje počet nebo charakter komisí, kterými návrh musí projít. Modifikovaná hypotéza by pak zněla následovně: Mezi autorem návrhu a jeho úspěšností existuje signifikantní vztah.

Zdařilý konceptuální rámec pro zkoumání efektivity bikameralismu vytvořila rumunská politoložka Cynthia Carmen (2006) pro případovou studii tamního dvoukomorového parlamentu. Její práce staví na kvantitativním porovnání přijatých a pozměňovacích návrhů ve sledovaném období. Analýzu dále doplňuje o atributy o tématice či předmětu zákonů, na které se pozměňovací návrhy nejvíce soustředí. Vybrané zákony následně zkoumá kvalitativně. Důraz je také kladen na případy, kdy byl přijatý zákon novelizován nedlouho po schválení. Na této problematice se snaží ukázat návaznost stabilizační a legislativní funkce parlamentu. Zákony, na které se horní komora soustředí, totiž skutečně zaznamenávají větší míru dodatků a pozměňovacích návrhů.

Zatím nejkvalitnější studii, která se zabývá mimo jiné vlivem kongruence na bikameralismus a je blízká předkládané práci jak v tématice, tak v metodologii, vydali dva italská autoři v roce 2020 (Pedrazzani & Zucchini 2020). Předmětem výzkumu jsou zákony, které kvůli nečinnosti či ideovému rozporu nedojdou zdárného konce legislativního procesu, ale zároveň jsou přijaty jednou z komor parlamentu. Autoři si tento případ vybrali proto, že v kontextu dvoukomorového parlamentu stojí zákonodárce mnoho času a projevuje se tak jako negativní jev bikameralismu (Pedrazzani & Zucchini 2020, 579). Právě na velké množství takto propadlých návrhů zákonů je možné narazit v některých datasetech. Pedrazzani & Zucchini zkoumají příčiny tohoto jevu pomocí logistické regresní analýzy. Binární závislá proměnná značí, zda byl návrh zákona po přijetí jednou komorou dokončen. Nezávislých proměnných je celá řada, hlavní predikční proměnná je kongruence obou komor, měřená Duncanovým indexem (Pedrazzani & Zucchini 2020, 588). Italská studie testuje 4 hypotézy. První a druhá testují vztah závislé proměnné – tedy stav, kdy je návrh schválen jednou komorou, ale nikoli druhou – v závislosti na kongruenci, respektive na tématice. Druhý pár hypotéz pak zkoumá vliv typu a autora zákona, respektive zda byl zákon vytvořen poslanci či vládou. Stejná sada predikčních proměnných byla nezávisle na zmíněném textu vybrána i pro předkládanou práci. Autoři pomocí kvantitativní analýzy docházejí k závěru, že v případě italského bikameralismu existuje signifikantní vliv kongruence na konečný statut zákona (Pedrazzani & Zucchini 2020, 599). Článek dvojice italských autorů vybízí k rozšíření předmětu studia na horní komory států zkoumaných v této práci. Ve článku „Zbytečná schválení“ („Useless approvals“, Pedrazzani & Zucchini, 2020) je provedena hloubková analýza, která bere v úvahu i řadu dalších nezávislých a kontrolních proměnných. Taktéž předkládaná práce si dává za cíl shromáždit relevantní nezávislé proměnné a odkrýt, jestli zde existuje vliv na závislou proměnnou.

Zmíněné studie mají své klady a zápory, některé z použitých přístupů je možné použít, zatímco jiné nikoliv. Matei a kol., stejně tak jako Carmen zakládají své studie na deskriptivní statistice legislativního procesu. To může sloužit jako relativně spolehlivý indikátor práce zákonodárců, zvláště s větším množstvím zkoumaných případů. Na druhou stranu se práce zaměřují jen na jeden parlament a závěry se tak nedají zobecnit ani mezi sebou komparovat. Index Box-Steffensmeier a Grant je pro analýzu vhodný, jen je nutné jej aplikovat na komoru jako celek, namísto jednotlivého zákonodárce. Přístup autorů Rebekah Harric a Stephen Frantzych se k použití v této práci příliš nehodí pro jejich zaměření na úrovni jednotlivých zákonodárců. Informace na tak podrobné úrovni by bylo značně obtížné implementovat do analýzy. Navíc je pravděpodobnější, že výkony zákonodárců jsou ovlivněny různými faktory, které by analýza nebrala v úvahu, což by zkreslilo výsledky. Naopak jako ideální se jeví metoda použitá při výzkumu italského bikameralismu. Regresní model bere v úvahu množství okolních vlivů, které sice deskriptivní statistika může pokrýt, ale není z ní možné tvořit predikce. Proto bude pro analýzu použita kombinace logistické regresní analýzy a statistiky zachycující reálné výsledky legislativního procesu.

Výše zmíněná literatura tvoří podklad pro výzkumnou otázku. Vliv či účinek horní komory v legislativním procesu je možné měřit pomocí deskriptivní statistiky se zaměřením na proporce výsledků legislativního procesu. Jinak řečeno porovnávat, které horní komory jsou autory největšího počtu předložených návrhů a, největšího počtu neúspěšnějších pozměňovacích návrhů.

V závěru kapitoly můžeme odvodit základní ukazatele pro porovnávání legislativní činnosti evropských druhých komor. Z dimenze efektivity vyplývá, že nejvhodnějším ukazatelem pro měření je jednak počet zákonů provedených Senátem a také poměr pozměňovacích návrhů k celku. Tento postup zohledňuje propojení legislativní činnosti jako jednoho z hlavních úkolů druhé komory a efektivity, s jakou tak činí. Rozměr efektivity reprezentuje počet návrhů, které dolní komora zamítne. Dalším ukazatelem je i statistika zákonů vytvořených v horní komoře a jejich úspěšnost. Čas využitý iniciací návrhu zákona, který s největší pravděpodobností skončí již v prvním čtení v dolní sněmovně, je čas využitý neefektivně. V návaznosti na předchozí rámce, vytvořené pro výzkum legislativní činnosti je vhodné datový set doplnit také o informace o tématice zákonů. Ta pomůže zjistit, zda mají senátoři určitou svojí „doménu“, které věnují větší pozornost než ostatním zákonům.. Podobně s tematikou pracují i Pedrazzani & Zucchini, avšak s ohledem na jejich výzkum tematiku modelují jako prediktor zbytečného schválení s přepokládaným negativním efektem. Jinými

slovy – čím je tematika složitější, tím větší šance na propadnutí návrhu v legislativním procesu. Další ukazatele budou specifické jednotlivým komorám, podle formálních dispozic legislativního procesu. Je to například možnost uvést zákon do horní komory nebo použití a úspěšnost dohodovacích výborů.

2. Specifika zemí

Funkce, které horní komora v daném státě zastává a jejich naplnění je determinováno specifickým nastavením ústavního systému. Dispozice se liší stát od státu a je nutné je při výzkumu zohlednit, neboť při použití pouze univerzálních proměnných by mohlo dojít k chybné interpretaci výsledků. Popsána jsou také specifika legislativního procesu, která slouží jako vysvětlení různých hodnot, kterých mohou proměnné nabývat.

2.1 Česko

Legislativně-korektivní funkci plní česká horní komora pomocí pozměňovacích návrhů, které může podat ke všem návrhům zákona procházejícím Senátem vyjma zákona o státním rozpočtu (Čs. ústava čl. 46-47). Senátoři by se měli snažit o konsensuální a konstruktivní modifikaci sněmovního textu, neboť dolní komora může odmítnout senátní připomínky bez rozpravy a kvalifikovanou většinou sto a jednoho poslance přehlasovat senátní návrh a přijmout jej v původním znění.

Volební mechanismus je nastaven tak, aby fungoval v zájmu kontinuity a stabilizace parlamentarismu. Senátní lavice jsou po jedné třetině obměňovány každé tři roky, kdy se volby konají v sedmadvaceti volebních obvodech (čl. 16). Senátní volby, které probíhají ve stejný termín jako volby jiné, například krajské či prezidentské, zpravidla zaznamenávají výrazně vyšší volební účast. Postupné obměňování zajišťuje kontinuitu a větší odolnost vůči změnám voličských nálad, které silněji zasahují dolní komoru. Nová třetina zastupitelů však může do jisté míry reflektovat současné trendy. Senát je nerozpuštělný a může suplovat vládu v překlennovacím období mezi starou a novou Sněmovnou. Senátní opatření však podléhají revizi nové vlády.

Reprezentační funkce je u malého, poměrně homogenního státu, jakým je Česká republika relativně sporná. Členové horní komory nedisponují mandátem profesních komor nebo etnických či lingvistických menšin. V Senátu však bývá často početněji zastoupena opozice (Just 2017) a tak se dá uvažovat alespoň o reprezentaci rozdílných zájmů ve smyslu ideové vyhraněnosti. Senátoři nereprezentují žádné institucionalizované teritoriální celky, pouze svůj obvod. Zatímco někteří senátoři se cítí být zavázání svým slibem a tedy zastupují

„zájmy všeho lidu“, jiní naopak hovoří o hájení zájmů municipalit, ve kterých byli zvoleni nebo kde případně vykonávají ještě jinou veřejnou funkci. Právě na toto napojení na komunální politiku je možné nahlížet různými pohledy. Municipality může profitovat díky tomu, že má zástupce na národní úrovni a může tak pomoci nejen obyvatelům ve volebním obvodu, ale zároveň sobě, když svoje senátní angažmá dokáže uplatnit ve volbách. Naopak tomuto přístupu je možné vytknout i fakt, že práce senátora a výkon další veřejné funkce jako je starosta nebo hejtman je časově náročná a domněnka, že je možné obě funkce zastávat poctivě, je přinejmenším sporná. Český legislativní proces, jak ho doposud chápeme, neumožňuje vytvořit dohodovací výbor, který by sloužil k eliminaci rozdílů mezi oběma verzemi návrhu zákona, prostřednictvím dialogu nebo dohody mezi zástupci takřkajíc „článek za článek“.

2.2 Francie

Ústava Francouzské republiky umožňuje představit zákon do kterékoli komory parlamentu vyjma případů exkluzivních pro danou komoru. Po jeho schválení putuje do druhé komory, kde je podroben čtení a může být pozměněn (Fr. ústava čl. 39). Pokud jsou vládní návrhy zákona představeny do Senátu, je to proto, že má vláda pocit, že v Senátu spíš uspějí (Kysela 2004, 224). Senát má právo zákonodárné iniciativy, ale zákony, jejichž autorem je Senát, tvoří na celkovém podílu jen malou část. Pokud se komory na znění zákona neshodnou, kromě standardního člunku může být premiérem svolán dohodovací výbor, tvořený po sedmi zástupcích z každé komory. Předmětem jednání jsou jen ty články, které jsou předmětem neshody. Odsouhlasené články musí zůstat v původní podobě a nemůže se tedy stát, že by byl kompromis podmíněn změnou již schválené části zákona. Pokud je dosaženo shody, je finální dokument doručen do obou komor k hlasování. Jestliže ani takovýto dokument Sněmovna či Senát neschválí, může začít další kolo „přehazované“. Premiér má však právo zabránit dalšímu čtení tak, že požádá dolní komoru o konečné rozhodnutí (Fr. ústava čl. 42-46; Kysela 2004, 126-128).

Reprezentační funkce je zajišťována jednak článkem ústavy, který stanovuje, že horní komora reprezentuje departmety a Francouze žijící v zahraničí (čl. 24) a jednak volebním systémem. Ten vychází taktéž z ústavy a je postaven na nepřímé volbě kolegiem volitelů, které je složeno z představitelů místní správy. Podobně jako ve federativní Německé Spolkové republice, kde se členem horní komory stává zastupitel z titulu své funkce v zemském parlamentu (Patterson & Mugan 1999, 188). Avšak francouzský mandát je odlišný tím, že

senátor není vázán instrukcemi a nařízením tamního správního orgánu, nemá tedy imperativní mandát.

Postavení Senátu v ústavním systému podle Patterson a Mughan (2001) je plně podřízeno dolní komoře. Podle autorů má sice omezené legislativní pravomoci, ale dolní komora má poslední slovo. Kysela (2004) ho však uvádí jako příklad vyváženého bikameralismu. Dále však také specifikuje, že se jedná o souřadné postavení, kdy v některých případech má Sněmovna navrch. S Kyselovou typologií se dá souhlasit více než s tou, kterou zmiňuje dvojice amerických autorů. Jejich publikace zasazuje do jedné roviny francouzský, český a polský Senát. Typologie dvojice autorů Tsebelis a Money se ke klasifikaci staví „šalamounsky“. Uvádějí, že Senát může být až rovný Sněmovně nebo může být vládou výrazně omezen ve svých pravomocích. Jistě však jde o horní komoru, jejíž možnosti jsou velmi proměnlivé (Tsebelis a Money, 1997). Nakonec Arend Lijphart klasifikuje Senát jako „středně silný bikameralismus s asymetrickým postavením a nekongruentními komorami“ (Lijphart 2012).

2.3 Irsko

Irský *Seanad Éireann* je jednou ze slabších evropských druhých komor, podle Lijphartovy typologie se jedná o slabý bikameralismus charakterizovaný shodným stranickým složením obou komor a asymetrickým rozložením pravomocí (Lijphart 2012, 199). To se odráží v legislativně-korektivní i stabilizační funkci.

Senát má právo zákonodárné iniciativy, ale senátní návrhy zákonů mají v porovnání s vládními návrhy nízkou prioritu. Návrh zákona předložený dolní sněmovnou může Senát schválit, pozměnit nebo odmítnout, respektive pozdržet. Lhůta na projednávání zákonů je ze zkoumaných států jednou z těch delších, devadesát dní (Ir. ústava, čl. 23). Pozměněný zákon může být přijat celý, nebo jen některé jeho části. Každopádně modifikace či odmítnutí zákona horní komorou znamená pro poslance jen devadesátidenní zdržení pro běžné zákony a jednadvacetidenní pro ty finanční. Po uplynutí této lhůty může být zákon brán jako přijatý nehledě na stanovisko Senátu. Jednou z taktik, jak prosadit senátní verzi návrhu je přitáhnout pozornost veřejnosti k projednávání legislativě. Tlak médií a veřejnosti může přimět navrhovatele, aby nedokonale vypracovaný návrh stáhl (Laver 2002, 54). Proces schvalování legislativy začíná v dolní sněmovně pro finanční legislativu a ústavní změny. Ostatní zákony mohou započít i v komoře horní, a to i v případě, že je jejich navrhovatelem vláda. Parlamentní praxe se inspirovala pojetím funkcí druhé komory u sousedních Britů. Ti přisuzují Senátu úkol

šetřit Sněmovně čas a „předjednat“ jednoduché, nekontroverzní zákony. Právě k tomu je údajně *Seanad* využíván čím dál více (Kysela 2004, 233).

Tomu, aby irská horní komora naplnila své poslání jako komora reflexe brání ne zcela dobře vybraný volební mechanismus. Ústava totiž přikazuje konání voleb do obou komor s maximálním časovým odstupem devadesáti dnů. Členové horní, stejně jako dolní komory jsou voleni všichni najednou, což neumožňuje zachovat kontinuitu. Řada evropských horních komor používá princip postupného obměňování jen části senátorů. Kombinace těchto aspektů vede k souhlasným většinám v obou komorách, což může negovat zmíněný stabilizační mechanismus. V souladu s nepříznivým charakterem voleb působí i speciální skupina senátorů jmenovaná premiérem, která dále napomáhá podřízenosti dolní komoře (McGowan-Smyth 2000, 147-150). Kromě jmenovaných senátorů je horní komora obsazována senátory, které volí určené zájmové skupiny. Jejich členění obsahuje článek 18 ústavy a jsou následující: jazykové a kulturní skupiny, zemědělství, práce, průmysl a veřejná správa (Ir. ústava, čl. 18). Poslední a pravděpodobně nejneustraněnější skupinou jsou zástupci volení dvěma irskými univerzitami. Taková kompozice se však stává terčem kritiky z toho důvodu, že není zcela zřejmé, jaké zájmové skupiny mají být zastupovány a proč (Kysela 2004, 236). Nominanty těchto skupin (*panels*) vybírají dva sub-panely. Jedna skupina je obsazována profesními organizacemi, druhá je však pod vlivem parlamentu, který je podřízen stranické kázní. Důležité je ještě podotknout druhou stránku věci, a to kým jsou voleni. Nepřímá volba je vykonávána odchovými členy horní komory, novými členy komory dolní a členy municipálních rad. Velká část zmíněných subjektů opět uznává přísnou stranickou disciplínu (Laver 2002, 52).

2.4 Španělsko

Španělský Senát má na projednávání návrhů poměrně dobrou časovou dotaci. Limitem pro projednávání zákonů v běžném stavu je šedesát dní. Lhůta je zkrácena na dvacet dní, pokud je návrh zákona projednáván ve zrychleném režimu (Šp. ústava čl. 90,2-3). Senátoři mají možnost návrh přijmout, pozměnit a vrátit jej zpět poslancům. Modifikovaný návrh Sněmovna buď přijme ve znění Senátu, nebo návrh přehlasuje absolutní, respektive prostou většinou, v případě uběhnutí stanovené lhůty. Nesoulad se řeší dohodovacím výborem a pokud se nedospěje ke shodě, vydá konečné rozhodnutí Sněmovna (Šp. ústava čl. 81-90; Kysela 2004, 277.-280).

Jedná se o typ regionální horní komory, protože zastupuje autonomní oblasti, jak jí ukládá čl. 69 ústavy. Moderní Senát, jak ho známe dnes, musel projít několika transformacemi.

Na počátku bylo jeho posláním reprezentovat autonomní teritoria. Následně byla značně rozmělněna definice teritoria, což nechávalo otázku zastoupení municipalit, autonomních komunit a zámořských oblastí otevřenou interpretaci. V další fázi přetváření vize Senátu bylo upuštěno od původního širokého zastoupení a Senátu zbyla jen reprezentace provincií. Nakonec se došlo ke kompromisu, který určoval, že Senát bude agregovat zájmy provincií regionálních komunit, autonomních komunit a proporčně hájit jejich zájmy (Fernandez Segado in Patterson & Muhan 1999, 268). Regionální charakter reflektuje i volební systém. Část senátorů je volena většinovým volebním systémem v 52 volebních obvodech. Regionální zastoupení pak zajišťuje skupina senátorů, která je volena zvláště v 17 autonomních oblastech (Kysela 2004, 278). Podle Liphartovy škály se jedná o středně silný bikameralismus (Lijphart, 2012, 199).

2.5 Velká Británie

Britský *House of Lords* je nejstarší horní komorou ze zde zkoumaných. Za dobu své existence prošel značnými změnami, které poznamenaly jeho funkce, pozici v ústavním systému a kompozici členů komory. Britský parlamentarismus se dá z pohledu horní komory klasifikovat jako mezistupeň mezi středně silným a slabým bikameralismem (Lijphart 2012, 199). Současné funkce, které britská horní komora plní, popisuje britský politolog A.H Birch následovně.

Zprv je jejím posláním „*revidovat zákony*“. Lordi jsou zde postaveni do pozice korektora a koordinátora. Mají dbát jednak na „*legislativní detaily*“, jednak na kompatibilitu s existující legislativou. Tato funkce nijak nevybočuje z obecné představy o funkcích horní komory a pokud se hovoří striktně o korekci, představuje tato činnost nekonfliktní aspekt legislativního procesu, který by měl být vítán ze strany původního autora zákona. To se doplňuje s přístupem dolní komory označovaným jako zákonodárství za pochodu („*legislate-as-you-go*“) což v praxi znamená, že předkladatel svůj návrh nepromyslí do důsledků a Sněmovna lordů pak předloženou verzi musí doplnit a opravit. Pozměňovací návrhy však často pocházejí přímo od autorů návrhu (Shell in Pattersen & Mughan 1999, 213-14).

Dále má Sněmovna lordů „*šetřit čas dolní sněmovny*“. Birch uvádí, že toho se dosáhne nejlépe „*projednáváním nekontroverzních návrhů*“. Sněmovna lordů tak vlastně předpřipraví zákonné opatření. Birch také popisuje, které zákony můžeme chápat jako nekontroverzní. Jsou jimi „*justiční zákony, právo společností, ale i lesnictví a zemědělství*“. Podobné tvrzení nabízí

i Shell, když uvádí speciální zájem Sněmovny lordů o legislativu zaměřenou na životní prostředí, vztah s místní zastupitelskou strukturou (Shell in Patteson & Mughan 1999, 215). Jelikož se práce zabývá i tematikou projednávaných zákonů, bude zajímavé posoudit, jak se takové zákony podílejí na celkovém počtu zákonů iniciovaných horní komorou a jakou mají celkově úspěšnost (Birch in Kysela 2004, 182).

Nakonec má horní komora být konsensuální platformou pro debatu o celospolečenských tématech. U tohoto bodu můžeme jednoznačně najít paralelu s ostatními horními komorami. Tato společenská činnost se ovšem setkává s různou mírou úspěšnosti. Legislativní proces se vyznačuje tím, že s výjimkou zákona o financích či rozpočtu může být návrh zákona představen do jakékoli komory. Legislativní procedura je v mnoha krocích shodná s podstatnou výjimkou třetího čtení ve Sněmovně lordů. I ve třetím čtení může dojít k přijetí pozměňovacích návrhů. Tato možnost je dolní komoře upřena. Když je návrh přijat v komoře, do které byl představen, je postoupen druhé komoře. Ta jej může přijmout, zamítnout či pozměnit. Velká Británie má institut člunku, který je v tamní politice znám pod výstižnou přezdívkou jako parlamentní „ping-pong“. Legislativní proces dovoluje tolik přehození, dokud není dosaženo shody nebo dokud není zřejmé, že se obě legislativní tělesa neshodnou. Zákon pak propadne podle zásady „dvojitýho setrvání“ (*double insistence rule*).

3. Metodologie

Jak je již zmíněno v úvodu, země pro komparativní analýzu byly vybrány na bázi základní míry podobnosti k referenční české horní komoře – Senátu. To poskytlo základní kritéria, jmenovitě jeho fungování jako slabší složky asymetrického bikameralismu. Z takto stanoveného vzorku byly následně vybrány reprezentativní příklady dříve určených kategorií druhých komor s přihlédnutím k alternativní návaznosti horních komor na další systematický aspekt státu, například napojení na regionální celky. Pro kategorizaci byla použita škála vytvořená Arendem Lijphartem (2012) se základními stupni: silný, středně silný, hraniční a slabý. Jako silné označuje pouze federativní státní celky. Do středně silných spadá Francie a Španělsko. Jako hraniční, přesněji řečeno na pomezí středně silného a slabého bikameralismu staví britskou Sněmovnu lordů. Za slabou druhou komoru označuje tento původem nizozemský politolog irský Senát. Bohužel český Senát není kategorizován ani ve druhé edici (Liphart 2012,199). Španělsko a Francie jsou zástupci regionálních horních komor, zatímco Irsko a Velká Británie poskytují příklad nepřímo respektive profesně obsazované horní komory. Česko v tomto případě slouží jako referenční bod, neboť se nejedná ani o regionální, ani o jinak specificky obsazovanou instituci. Posledním kritériem byla alespoň obstojná dostupnost dat, kterou výše zmíněné země splňují.

Pro výzkum jsou použity dvě metody. Jednodušší metoda výzkumu je založena na porovnání absolutních a relativních statistických ukazatelů dokumentujících legislativní proces. Jedná se o počet zákonů vytvořených horní komorou a jejich následnou úspěšnost, tedy jestli dosáhly schválení. Zohledněna je i varianta pozměňovacích návrhů ze strany dolní komory. Dále jsou zaznamenány počty pozměňovacích návrhů a jejich následná úspěšnost. Pro zohlednění ostatních faktorů jsou tyto hlavní ukazatele kombinovány s okolnostmi, za kterých legislativní produkty vznikají, například do které komory jsou představeny, kdo je jejich autorem nebo jestli se zrovna obě komory nacházejí ve stranické shodě.

Ve standardním statistickém výzkumu se pracuje se vzorkem populace, převážně kvůli nákladům na výzkum nebo nedostupnosti informací o celé populaci. Na základě testů se pak zjištění výzkumu zobecňují na celou populaci. Čím je vzorek větší, tím více se blíží míře efektu v celkové populaci. Díky dostupným datům je však možné usuzování na základě vzorku nahradit testováním efektu na celé populaci a maximalizovat tak věrohodnost závěrů. Jinými slovy, když je v době nekongruence více návrhů pozměněno než přijato, můžeme o tomto

efektu usuzovat, že je přítomný pro celou populaci se srovnatelnou jistotou jako při použití testovaného vzorku.

Jako náročnější metoda analýzy je zvolena logistická regresní analýza, jejíž výsledky dokáží klasifikovat statistickou významnost okolních vlivů na tvorbu zákonů. Mezi hlavní testované vlivy patří variabilita v obdobích souhlasných a nesouhlasných většin a autorství zákona. V případech kdy je to možné, je brána v úvahu i komora uvedení. Dostupná data k legislativnímu procesu produkují v zásadě binární či kategorické proměnné, tj. proměnné, které mohou nabývat pouze dvou hodnot (pravda, nepravda) pro binární a několika málo hodnot (přijet, pozměňovací návrhy, nepřijet) pro kategorické. Tím pádem není možné použít běžnou metodu lineární regrese. Ta zkoumá vztahy kontinuálních proměnných, jako například volební preference v závislosti na výši platu. Při použití binomické logistické regrese je závislá proměnná kódována do binární podoby a model pracuje jen s možností nabytí jedné ze dvou hodnot. Výhodou modelu je jeho srozumitelnost, nevýhodou je naopak to, že při kódování se ztrácí informace, kvůli nutné agregaci podobných obměn proměnné. Pro příklad rozhodnutí českého Senátu je nutné redukovat ze čtyř možností pouze na dvě. Pro vykompenzování tohoto limitu se nabízí vytvořit více modelů podle kombinace unikátních kategorií v rámci proměnné. Když setrváme u příkladu senátního rozhodnutí, očividným modelem může být schválení versus neschválení návrhu. Další kombinací ale může být varianta pozměňovacího návrhu versus zamítnutí nebo podíl šance zákon neprojednat oproti možnosti zákonem se nezabývat. Výsledkem logistické regresní analýzy jsou poměry šancí, které udávají šance na výskyt události při přítomnosti jedné z nezávislých proměnných oproti její referenční úrovni. Při použití stejného případu může logistická regrese potvrdit větší šance na přijetí zákona v kongruenci komor oproti menší šanci na přijetí v době nesouhlasných většin.

Sběr dat probíhá samostatně podle zkoumané země a jako primární zdroj jsou použity webové stránky parlamentů. Období bylo stanoveno v rozmezí fungování českého Senátu, tedy od roku 1996 do roku 2020, kdy byl zahájen sběr dat. V případě nedostupnosti dat je období stanoveno na co nejpodobnější. Počty projednaných zákonů se značně liší, i když jde o stejné časové období. Rozdíl zobrazuje Tabulka 4.1.1.

Tabulka 4.1.1 Počet případů podle jednotlivých zemí

Rozhodnutí	Stát				
	Česko	Francie	Irsko	Španělsko	Velká Británie
Přijetí	2168	1648	1074	1095	470
Nepřijetí	468	2454	1129	323	2136
Celkem	2636	4102	2203	1418	2606

Některé datové sety jsou přístupné v téměř ideální podobě, jiné je nutné doplňovat o informace získané vlastním sběrem a další je nutné shromáždit celé individuálně, neboť parlamentní stránky žádná vhodná data neposkytují. K vlastnímu sběru dat slouží algoritmus fungující v prostředí statistického programu R.

Z výše uvedeného textu je možné odvodit praktické ukazatele legislativně korektivní činnosti. V rámci transparentnosti a reprodukovatelnosti výzkumu je datový set doplněn o řadu identifikačních atributů, které umožní budoucí přizpůsobení datasetu a zpětnou kontrolu. Je také nutné vzít v potaz, že práce zahrnuje pět odlišných zdrojů pro získávání informací – národní webové stránky parlamentů. Míra úspěšnosti a možnost získat všechny ukazatele se tak může lišit. Základní vybrané proměnné jsou následující:

- URL adresa
- Název
- Číslo
- Komora, do které byl návrh představen
- Autor
- Datum představení
- Datum rozhodnutí
- Stanovisko horní komory
- Stanovisko dolní komory
- Finální stanovisko
- Téma

Pro identifikaci jsou shromažďována data o názvu, čísle a url adrese jednotlivých zákonů. Na počátku je vhodné zjistit, zda byl návrh zákona představen od dolní či horní sněmovny – v případech kdy je tato alternativa možná. Následně je získána informace o tom, kdo byl autorem zákona. Tato proměnná může, ale nemusí, mít efekt na legislativní proces, ať už na délku či na úspěšnost. Legislativní lhůta může demonstrovat, zda je nastavená doba nedostatečná či naopak příliš dlouhá. Následuje informace o statusu zákona a jeho dalších změnách v průběhu procesu. Jedná se o prvotní vyjádření Senátu tj.: schválení, zamítnutí či vrácení s pozměňovacími návrhy. Následně program získá stanovisko dolní komory k prvotnímu senátnímu rozhodnutí. To pomůže osvětlit pozici horní komory v daném státě. Pokud všechny zamítnuté návrhy Sněmovna přehlasuje nebo žádné pozměňovací návrhy nepřijme, Senát tak, alespoň v legislativně-korektivní činnosti, není moc k užítku. Naopak pokud je Senát v těchto iniciativách úspěšný, můžeme hovořit o silném senátu – alespoň relativně. Zde je ještě nutné podotknout, že termín silný a slabý Senát, respektive horní komora již existuje v kontextu práce *Patterns of Democracy* (Lijphart 2012). Základní ukazatele jsou v daných datových setech doplněny o další

specifické proměnné, které nejsou přítomné ve všech zemích. Jako příklad může posloužit počet přehození či přítomnost dohodovacího výboru.

Postupy pro získání dat se liší případ od případu podle možností. Vhodným zdrojem dat o zákonech projednávaných v horní komoře je přímo webová stránka Senátu. Ta v některých případech nabízí přesné a přehledně uspořádané informace pro veřejnost, většinou v sekci „open data“. Český Senát dává veřejnosti k dispozici tiskové a výroční zprávy a zprávy z jednání komisí. Ač jsou tyto informace užitečné, Senát je poskytuje v zásadě na agregátní úrovni. Taková podoba dat se hodí přinejlepším na ověření vlastního sběru dat. Nicméně ani pro tento účel nemusí mít stoprocentní důvěryhodnost. Například data představení tisku a finálního rozhodnutí o tisku jsou v některých případech nesprávně. Problém je viditelný zejména kolem roku 1999, kdy je rozhodnutí datováno o 3 roky později.

Open data jako taková jsou k dispozici na stránkách Poslanecké sněmovny ČR. Nejen že PSP shromažďuje data o činnosti dolní komory, ale dává k dispozici i informace o činnosti Senátu. Senátní data jsou ovšem spíše popisné povahy, jedná se převážně o identifikátory, které samy o sobě nejsou příliš užitečné. Senátní datový set umožňuje propojení s tisky, které se projednávají v dolní komoře. Podoba těchto dat je mnohem rozsáhlejší a některé části jsou k analýze legislativně-korektivní činnosti vhodné. Ne všechny proměnné jsou užitečné, a ne všechny jsou navíc správně. Při kompletaci obou datových setů je možné narazit na nesrovnalosti mezi informacemi v datovém setu a samotné webové stránce, která obsahuje popis legislativního procesu jednotlivého tisku. Jednou takovou anomálií je případ, kdy byl tisk odeslán Senátu a ten k němu podal pozměňovací návrhy. Navrácený návrh byl dolní sněmovnou přijat a odeslán prezidentovi k podpisu. Data Sněmovny však k tomuto tisku uvádějí, že pozměňovací návrhy, spolu s návrhem celým, byly Sněmovnou zamítnuty. Vzhledem k velikosti datového setu je však nepravděpodobné, že by takové anomálie příliš zkreslily výsledky šetření. I tak ve snaze o vyvážení tohoto nedostatku je vhodné postup doplnit o shromažďování informací přímo z webových stránek o jednotlivých tiscích. Opět je nutné pracovat se stránkami Poslanecké sněmovny, neboť stránky Senátu nepracují s pevnou strukturou stránky (HTML), což činí sběr velmi náročným. Data sesbíraná pomocí metody web-scrapingu za použití softwaru R budou kompletována a porovnána s daty, staženými z webu PSP. Anomálie jsou opraveny individuálně.

Senátní data jsou založena na souboru hlasování, který je k dispozici na webové stránce Senátu. Tento soubor obsahuje url adresy všech tisků, o kterých se ve sledovaném období hlasovalo. Ostatní informace nejsou příliš užitečné. Url adresy tisků jsou poté použity pro

aplikaci ve funkci, která je spojí se sněmovními ekvivalenty. Url adresy ekvivalentech sněmovních tisků jsou použity ke sběru dat. Na tomto základě je tvořen finální dataset.

Francie sice poskytuje obsáhlý a propracovaný dataset, ale ten je dostupný jen pro poslední funkční období. Je proto opět nutné použít vlastní sběr. Algoritmus v prostředí R nejdříve extrahuje odkazy na všechny dostupné tisky, které se následně očistí od nefunkčních odkazů. S cizojazyčným obsahem stránek vyvstává i nutnost překládat získané informace. V některých případech je možné překlad zakomponovat do funkce samotné, jindy je nezbytné data předkládat ex post. Funkce pro francouzský dataset používá kombinace obou postupů. Počáteční dataset je relativně rozsáhlý a je získáván ve čtyřech stejnoměrných částech. Tento postup se osvědčil i u ostatních případů, kdy není připojení na server spolehlivé. Algoritmus vyhodnocuje proměnné převážně kombinací informací, které jsou dostupné univerzálně v pevných strukturách stránky a použitím sady podmínek, které ověřují správnost sesbíraných údajů.

V případě Irska je uplatněn podobný postup jako u sběru dat českého Senátu. Webová stránka Irského parlamentu poskytuje relativně přehledně uspořádaná a téměř kompletní data o legislativní činnosti. Jako výchozí část pro dataset je použit soubor dostupný v sekci Open Data na webových stránkách Irského Senátu. Data je možné stáhnout ve formátu „.csv“ nebo prostřednictvím služby API, která nabízí více možností pro filtrování. Datový set obsahuje řadu tisků, které se do Senátu nedostaly a musí být vyfiltrovány. Touto cestou je možné spolehlivě získat proměnné k identifikaci i některé závislé a nezávislé proměnné. Výsledný soubor je spojen s datovým setem získaným vlastním sběrem, který doplňuje informace o počátečním rozhodnutí horní komory.

Ani jedna z komor španělského parlamentu neposkytuje informace o zákonodárné činnosti ve formě open data. Pro sběr dat je proto použita automatizace pomocí prostředí R. Po sesbírání odkazů je přistoupeno k samotnému sběru dat. Většina identifikačních proměnných se za sledované období zapisuje konzistentně. Pro klíčové závislé i nezávislé proměnné je třeba vytvořit složitější algoritmus. Funkce musí zohlednit to, že za delší časové období se postupy v evidenci legislativní činnosti horní komory mění. Tisky byly nejdříve ukládány ve formátu PDF, ale později byla tato praxe opuštěna ve prospěch HTML formy. Označení rozhodnutí horní komory se navíc liší v závislosti na povaze tisku a dalších okolnostech. Pro analýzu jsou rozhodnutí sjednocena do šesti kategorií. Dataset produkovaný z prostředí R je dále očištěn a ověřován v MS Excelu.

V případě Velké Británie je zkoumané období nutné omezit na roky 2007 až 2020. Výsledky před začátkem intervalu není možné spolehlivě dohledat a propojit s nově získaným datasetem. Pro získání dat je možné uplatit několik postupů, z nichž každý má své klady a zápory. Nejjednodušší je postup ze sekce *Open Data – UK Parliament*. V pěti souborech ve formátu „csv“ se nachází dohromady 2122 výsledků. Jako jméno záznamu je stanovena url adresa „resources“. Tyto odkazy neobsahují žádné duplikáty. Dataset poskytuje řadu převážně identifikačních proměnných. V souboru bohužel chybí ta nejzásadnější informace, totiž konečný stav tisku. Pro získání užitečných nezávislých proměnných je nutné použít vlastní sběr. Přes adresu „resoures“ je možné dohledat původní adresy typu „services“ a dlouhý název. Tyto ekvivalenty adresy existují ke všem 2122 záznamům. Bohužel při době vypracování práce došlo k změně principů fungování webové stránky a administrátoři přešli na nový způsob kódování tisků. Při zadání staré adresy je uživatel automaticky přesměrován na novou adresu ve tvaru „bills/123.“ Přesměrování je klíčové pro konsistentní sběr dat. Naneštěstí přesměrování funguje pouze u 665 výsledků. To je sám o sobě dostatečný a vhodný vzorek pro analýzu, ale práce se taktéž snaží představit co nejpřesnější obraz legislativní činnosti. Některé staré tisky je nutné dohledat ručně, což představuje z časového hlediska méně než optimální postup. Dá se postupovat i z opačného konce. Nové odkazy jsou konsistentně konstruované. Funkci na sběr dat je možné aplikovat na všechny funkční odkazy, které jsou konstruovány pomocí jednoduché číselné posloupnosti. Touto metodou je možné dosáhnout konzistentních výsledků a shromáždit potřebné proměnné.

4. Vyhodnocení datasetů

Tato podkapitola poskytuje základní souhrn získaných údajů a prvotní sumarizaci. Představena bude struktura a rozložení proměnných. Podkapitoly jsou členěné podle zemí, zachovávají však stejnou posloupnost prezentovaných údajů. Základní pětice dat přítomná ve všech datasetech je představena v pořadí autorství, data, rozhodnutí Senátu, rozhodnutí Sněmovny a konečné rozhodnutí. Následně jsou do sumarizace zahrnuty údaje odvozené od prvotních proměnných jako je časový rozdíl, a nakonec souhrn obsahující proměnné specifické daným státům, jako je například počet přehození. Následuje zkoumání vztahu mezi jednotlivými proměnnými.

4.1 Česko

Prvním získaným údajem je autorství návrhu zákona. Za sledované období představil Senát 135 vlastních návrhů. Autorství zákonů je v zásadě konzistentní napříč všemi volebními obdobími, s průměrnou hodnotou tří tisků a maximální hodnotou nepřevyšující sedm tisků za rok. Pro porovnání toho, jaké stanovisko k tisku Senát zaujme, je vhodné absolutní počty převést na procenta. Tento pohled reprezentuje Tabulka 4.1.1.

Tabulka 4.1.1 – prvotní rozhodnutí Senátu v relativní podobě

Rozhodnutí	Autor				
	Jednotlivec	Senát	Skupina poslanců	Vláda	Zastupitelstvo
Konec volebního období	0,00 %	1,79 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Neprojednal /nepřijal usnesení	1,82 %	0,00 %	4,88 %	2,59 %	4,00 %
Nezabýval se	18,18 %	7,14 %	9,00 %	11,62 %	8,00 %
Pozměňovací návrhy	29,09 %	14,29 %	31,88 %	28,06 %	28,00 %
Projednává se	0,00 %	12,50 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %
Schvaluje	50,91 %	58,93 %	51,93 %	56,81 %	60,00 %
Zamítl	0,00 %	5,36 %	2,31 %	0,92 %	0,00 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Jednotlivci jsou u Senátu úspěšní v polovině případů. Necelou třetinu návrhů předložených jednotlivcem Senát pozmění. Návrhy zákonů předložené Senátem si horní komora schválí ve více než polovině případů, ostatní možnosti rozhodnutí jsou v zásadě stejně rozloženy. Skupina poslanců a vláda mají přibližně stejnou úspěšnost s nadpoloviční většinou návrhů schválených beze změn. Pozměňovací návrhy jsou předloženy přibližně ve třetině případů. Zastupitelstva krajů za zkoumané období vykazují velmi malou aktivitu, zato v přepočtu na podíl k celku disponují nejlepší úspěšností v podobě bezmála dvou třetin.

Co se týče návrhů zákonů předložených Senátem a jejich celkové úspěšnosti, můžeme pozorovat následující. Senát za sledované období předložil 135 návrhů. Z tohoto počtu se 7 právě projednává, jeden zanikl s koncem funkčního období a čtyři byly zákonná opatření. Čtyřmi návrhy se Senát již nebyval. Osm navržených tisků v rámci legislativního procesu Poslanecká sněmovna pozměnila do takové podoby, že s ní již Senát nesouhlasil a navrhl vlastní pozměňovací návrhy. Třiatřicet návrhů bylo přijato v nezměněné podobě. Největší podíl však tvoří tisky, které se Senátu nedostaly zpět. Osmašedesát návrhů Sněmovna zamítla. Zajímavé je, že kongruence komor neměla v zamítání senátních návrhů signifikantní roli. V období souhlasných většin vetovala sněmovna 37 návrhů, zatímco v obdobích odlišných většin to bylo 31. Pozměňovací návrhy jsou jedním ze zásadních nástrojů legislativně-korektivní činnosti. Jejich použití může záviset na řadě faktorů jako autor vlastního návrhu, kongruence komor či věcná podstata zákona. Prozkoumejme nejprve vztah změn k autorovi návrhu. V následující tabulce je zobrazena úspěšnost návrhů zákonů, ke kterým Senát podal pozměňující návrhy, podle autora.

Tabulka 4.1.2 – relativní úspěšnosti pozměňovacích návrhů podle autorství

Autor	Rozhodnutí Sněmovny			Celkem	
	Konec v období	Nepřijala	Přijala		
Jednotlivec	0,00 %	6,25 %	31,25 %	62,50 %	100,00 %
Senát	12,50 %	12,50 %	62,50 %	12,50 %	100,00 %
Skupina poslanců	0,00 %	7,02 %	38,60 %	54,39 %	100,00 %
Vláda	0,00 %	2,38 %	49,35 %	48,27 %	100,00 %
Zastupitelstvo	0,00 %	14,29 %	28,57 %	57,14 %	100,00 %
Celkem	0,16 %	3,62 %	46,79 %	49,42 %	100,00 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Pozměňovací návrhy s největší relativní úspěšností jsou právě ty, jejichž autorem je Senát. Svoji úpravu dokáže prosadit přibližně ve dvou třetinách případů. Osmina pozměněných návrhů je v dolní komoře přehlasována a přijata v podobě sněmovní. Stejný díl návrhů dolní komora zamítne. U vládních návrhů jsou senátoři úspěšní v necelé polovině případu, taktéž bezmála polovina tisků je přijata Sněmovnou v původní, vládou navržené podobě.

Dalším zkoumaným atributem legislativního procesu je využití lhůty pro projednávání zákona. Český Senát disponuje jednou z kratších lhůt pro projednání návrhu zákona, a to pouze třiceti dny. Jak je již zmíněno výše, poskytovaná data jsou v jednom z volebních období chybná a očividně chybné výsledky budou vyřazeny. Může se však stát, že by Senát stanovenou lhůtu překročil? Pro zodpovězení otázky byl stanoven interval mezi třiceti a padesáti dny, který poslouží jako kritérium pro nalezení takových případů. V datasetu je přítomno osm záznamů, které splňují tuto podmínku. Ne všechny jsou však případy překročení stanovené lhůty, u sedmi případů se opět jedná o faktickou chybu na stránkách Poslanecké sněmovny. O skutečné překročení se jednalo jen u jednoho případu, a to u tisku sněmovního tisku 211 - Vládní návrh zákona o chemických látkách. Projednávání návrhu a schvalování pozměňovacích návrhů trvalo bezmála o dva týdny déle. Zvláštním případem bylo projednávání novely ústavy pod číslem sněmovního tisku 980, kdy bylo projednávání na 6 měsíců pozastaveno. Návrh byl nakonec zamítnut. Pro další zpracování budou brány v úvahu jen výsledky s rozdílem data předložení a rozhodnutí rovná maximálně třiceti dnům. Z platných výsledků je pouze jediný, který Senát přijal a projednal ve stejný den, a to Sněmovní tisk 1011 Návrh novely zákona o pohřebnictví. Průměrná doba projednávání je 19 dní, střední hodnota je pak o den delší. Další proměnnou, která může hrát roli v rozhodnutí Senátu, je kongruence obou komor parlamentu, tedy stav, kdy jsou většiny v obou komorách ze stejných politických stran.

Další z předpokládaných vlivných proměnných je kongruence neboli souhlasné většiny v obou komorách parlamentu. Z dvanácti volebních období Senátu zahrnutých do komparace byly obě komory kongruentní konstelaci pětkrát. Kongruentní a nekongruentní období relativně pravidelně alternují v cyklech po přibližně dvou stejných obdobích. Tabulka 4.1.3 ilustruje posun v intenzitě legislativně korektivní činnosti mezi obdobími. Poměr pozměňovacích návrhů se navýšil z 21 na 31 procent s rozdílem ve většinách.

Tabulka 4.1.3 – legislativně-korektivní činnost v ne-nekongruenčních obdobích

Kongruence	Rozhodnutí Senátu				Součet
	Neprojednal	Nezabýval se	Pozměňovací návrhy	Schvaluje	
Ne	1	165	422	781	1369
Ano	7	107	176	567	857
Ne (%)	0 %	12 %	31 %	57 %	100 %
Ano (%)	1 %	12 %	21 %	66 %	100 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Kongruence má efekt i na následnou fázi legislativního procesu. Pozměňovací návrhy odeslané do Sněmovny mají rozdílnou úspěšnost v závislosti na zmíněné proměnné, Tabulka 4.1.4 vztah ilustruje. Tabulka neuvádí marginální případy návrhů neprojednaných kvůli konci volebního období.

Tabulka 4.1.4 – Rozhodnutí Sněmovny podle kongruence

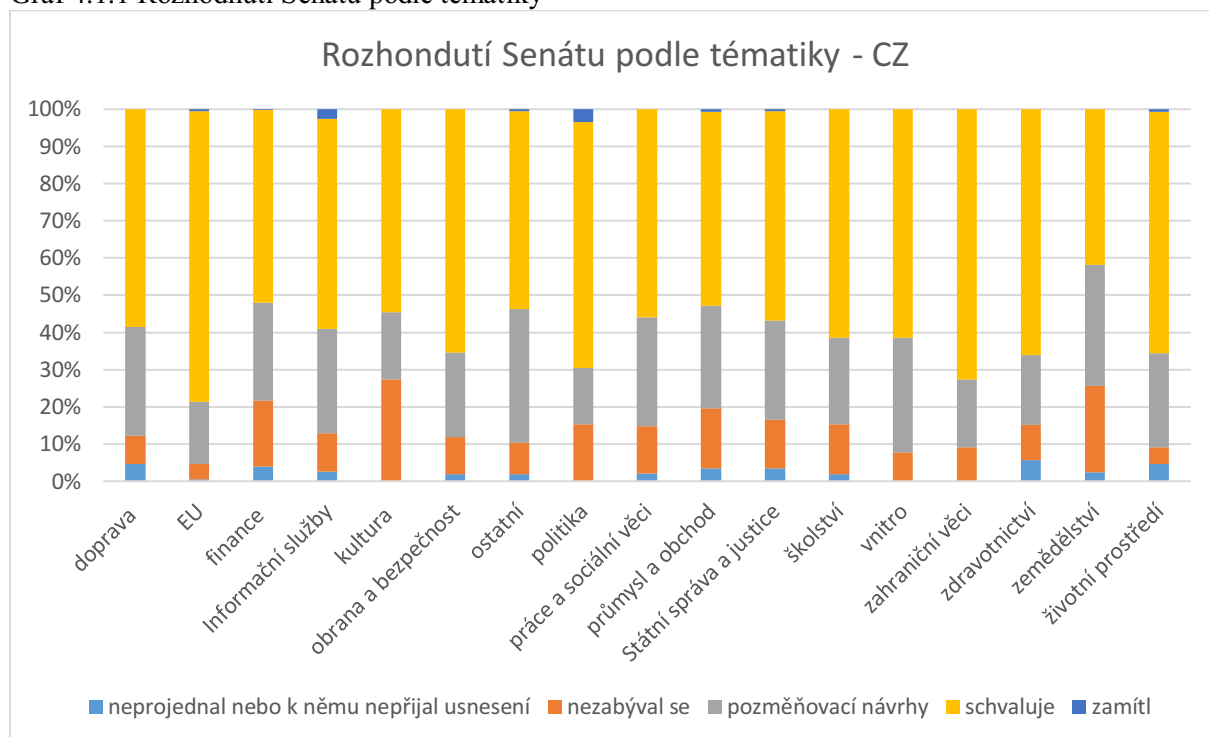
Rozhodnutí sněmovny	Období	
	Nekongruentní	Kongruentní
Nepřijala	2 %	7 %
Přijala	43 %	54 %
Setrvala	54 %	39 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

V období nesouhlasných většin Sněmovna častěji využívá možnosti přehlasovat senátní úpravy a přijmout verzi, která byla schválena v dřívější fázi legislativního procesu. Odmítnutí návrhu, které vede k ukončení projednávání, využívá Sněmovna v období nesourodých většin také častěji. Podobně tak přijetí senátní verze je v tomto období méně časté.

Postoj senátorů k projednávaným návrhům se mírně liší i v závislosti na předmětu návrhu. Z Grafu 4.1.1 je patrné, že tisky tematicky zaměřené na kulturu se často setkávají s vůlí návrhem se nezabývat a více než v polovině případů jsou schváleny bez pozměňovacích návrhů. Tisky o Evropské Unii, zahraničních věcech a životním prostředí jsou hodnoceny jako nejméně problémové a většina je bez námitek přijata.

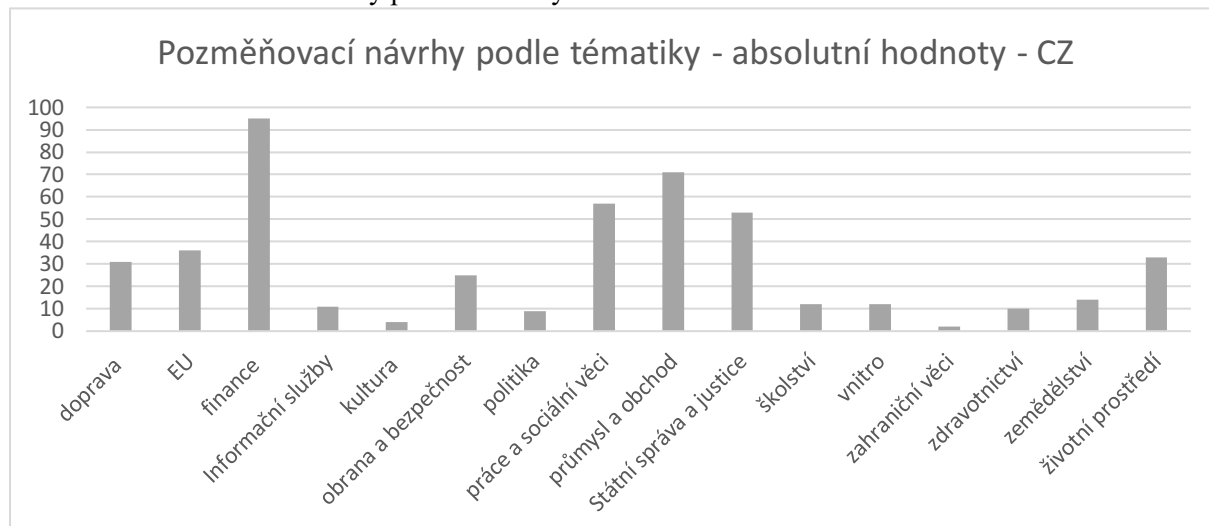
Graf 4.1.1 Rozhodnutí Senátu podle tématiky

Zdroj: Autor na základě datasetu

Z pohledu na absolutní čísla (Graf 4.1.2) vyplývá, že nejvíce pozměňovacích návrhů je podáno k finančním zákonům, a dále k průmyslu a obchodu, práci a sociálním věcem a státní správě a justici. Po zohlednění celkového počtu legislativy v těchto tematických oblastech je ale zřejmé, že vyšší hodnoty vyplývají z celkově vyššího objemu takto orientované legislativy. Průměrná míra pozměňovacích návrhů se pohybuje přibližně na hodnotě 25 procent, tedy v souladu s obecným trendem nezávisle na tématice. Následující část interpretuje výsledky regresních modelů.

Graf 4.1.2 Pozměňovací návrhy podle tématiky

Zdroj: Autor na základě datasetu

První model (Příloha 1) pracuje s rozhodnutím horní komory jako se závislou proměnnou. Jako nezávislé proměnné využívá regresní analýza téma, autora a kongruenci. Právě kongruence má statisticky signifikantní efekt na rozhodování. V období souhlasných většin je výrazně vyšší šance na schválení návrhu než v době nekongruence. Z tématiky jsou to pouze tisky týkající se Evropské unie, které mají pozitivní, statisticky významný vliv. Návrhy, které se zabývají evropskou tématikou, mají větší šanci na přijetí bez pozměňovacích návrhů nebo na odmítnutí. Autorství nehraje významnou roli v rozhodovacím procesu.

Druhý model (Příloha 2) zkoumá šance na podání pozměňovacích návrhů oproti šancím na alternativní rozhodnutí. Výsledek regresní analýzy je velmi podobný předchozímu, ale přibývá jedna signifikantní kategorie v proměnné autora. Senátní návrhy mají velkou šanci na alternativní rozhodnutí oproti pozměňovacím návrhům. To však nutně nemusí znamenat schválení, mezi ostatní možná rozhodnutí patří nedokončení legislativního procesu a zamítnutí. Ostatní proměnné jsou konzistentní v porovnání s prvním modelem.

Další model (Příloha 3), který pracuje s rozhodnutím horní komory jako se závislou proměnnou, vyhodnocuje šance na vyslovení vůle návrhem se nezabývat a možnost, kdy se Senát k návrhu nevyjádří. Vliv nezávislých proměnných v porovnání s předchozími modely klesá a jako signifikantní se jeví pouze kongruence. V kongruentním období je výrazně větší šance, že senátoři využijí možnosti návrhem se nezabývat než v období, kdy jsou v obou komorách odlišné většiny. Evropská tematika vykazuje určitou míru signifikance napříč modely, a i v modelu třetím vykazuje menší šance na to, že by se takovým návrhem senátoři

nezabývali. Úroveň statistické významnosti opět nedosahuje stanovené hodnoty, ale téměř hraničně se jí blíží.

Model zkoumající vztah konečného rozhodnutí a ostatních proměnných je v porovnání s předchozími modely velice slabý. Žádná z použitých proměnných se nezdá mít signifikantní vliv na konečné rozhodnutí o tisku. Pro scénář, kdy Senát pozmění návrh a zašle jej zpět Sněmovně byly vytvořeny dva regresní modely, které zkoumaly vliv ostatních proměnných na rozhodnutí Sněmovny, jestli návrhy přijme ve znění Senátu nebo ve znění originálním. Statistická významnost se v případě efektu kongruence na přijetí modifikovaného návrhu limitně blíží stanovené hodnotě. Je možné pozorovat silný pozitivní efekt, kdy v kongruentních obdobích je šance na schválení návrhů modifikovaných Senátem vyšší než v období nesouhlasných většin. Obdobně v období nekongruence je vyšší šance na setrvání Sněmovny na originální verzi již jednou Sněmovnou schválené. Ve stanoveném případě se žádná další proměnná nejeví jako signifikantní.

4.2 Francie

Autorství návrhů je ve Francii relativně vyvážené mezi aktéry se zákonodárnou iniciativou. To ale neplatí ve vztahu k rozhodnutí horní komory. Vládní návrhy se setkávají s daleko menším odporem než návrhy poslanců a poslaneckých skupiny. Podobně jako v ostatních případech horní komora přímo odmítá návrhy jen zřídka. Mnohem častěji se tisk zastaví před některou z dalších fází procesu nebo není tisk zařazen na program do konce volebního období. Pozměňovacích návrhů využívá horní komora poměrově málo. Podrobnější pohled do struktury rozhodnutí horní komory ve vztahu k autorovi nabízí Tabulka 4.2.1.

Tabulka 4.2.1 – vztah rozhodnutí horní komory a autorství

Autor	Rozhodnutí sněmovny					Celkem
	Nedokončen	Pozměňovací návrhy	Přijat	Propadl	Zamítnut	
Vláda/ministr	351	266	1023	0	26	1666
Poslanec	189	97	160	563	19	1028
Skupina poslanců	310	20	250	754	74	1408
Celkem	850	383	1433	1317	119	4102

Zdroj: Autor na základě datasetu

Poměrově nejlépe jsou na tom vládní návrhy. Bezmála polovina z nich je přijata bez modifikací. Z těch návrhů, které přece jen procházejí senátní úpravou, je ve znění senátu přijato necelých 10 procent, zatímco v tom sněmovním o zhruba 20 procentních bodů více. Více než

polovina z pozměněných návrhů je projednávána ve společné komisi. Trend neúspěšnosti poslaneckých návrhů přirozeně pokračuje i ve vztahu ke konečnému rozhodnutí. Poslanecké návrhy jednotlivce i skupiny nedosahují úspěšnosti ani deseti procent. Drtivá většina těchto návrhů se zastaví v některé z fází legislativního procesu. Detailní zobrazení poskytuje Tabulka 4.2.2

Tabulka 4.2.2 – Rozhodnutí sněmovny podle autora

Autor	Rozhodnutí sněmovny				
	Kompromis	Nedokončeno	Přijato	Znění senátu	Znění sněmovny
Ministr	15 %	22 %	53 %	3 %	7 %
Poslanec	4 %	79 %	10 %	4 %	2 %
Skupina poslanců	0 %	90 %	8 %	1 %	1 %
Celkem	7 %	60 %	27 %	2 %	4 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Zkoumání vztahu komory, do které byl návrh představen a autorství je v tomto případě o něco složitější. Jednoduchý rozbor ukazuje převahu horní komory, ale proporce je nutné upravit o návrhy představené do Senátu, které neprošly Senátem a nejsou tak součástí plnohodnotného legislativního procesu. Jednoduchá varianta produkuje výsledky 57 ku 43 procentům pro vládní návrhy. Pro poslanecké návrhy je rozdíl ještě větší s hodnotou 78 ku 22. Skupina poslanců pak představuje největší rozdíl s pouhými pěti procenty návrhů představenými do dolní komory. Tento nesoulad je způsoben právě návrhy, které se nedostanou přes senátní síto. Pokud z analýzy tuto skupinu návrhů odstraníme, přiblíží se dvě předchozí skupiny návrhů rovnému podílu. Poslední kategorie, tedy návrhy poslaneckých skupin, dosáhnou na třináct procent návrhů představených do dolní komory. Posun reflektuje Tabulka 4.2.2. Upravené hodnoty jsou vyznačeny hvězdičkou.

Tabulka 4.2.2 – Vztah autora a komory uvedení

Autor	Komora		Celkem
	Assemblée nationale	Sénat	
Vláda			
Podíl	43%	42%*	57%
Počet	709	687*	957
Poslanec			
Podíl	22%	47%*	78%
Počet	224	211*	804
Skupina poslanců			
Podíl	6%	13%*	94%
Počet	79	77*	1329

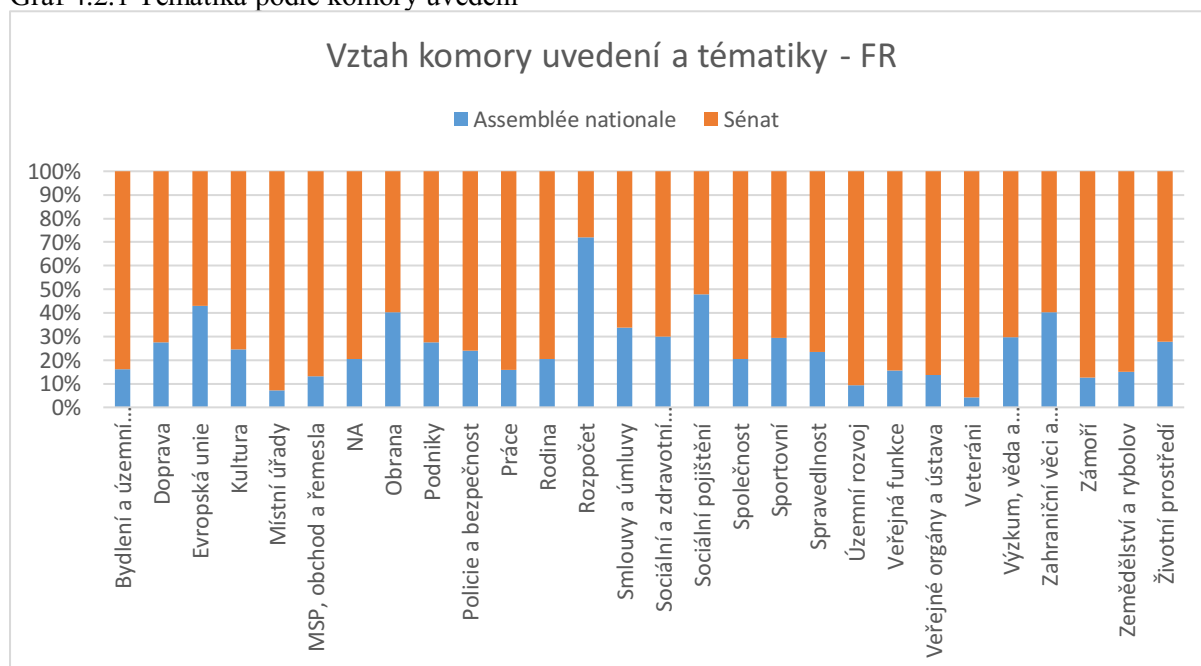
Zdroj: Autor na základě datasetu

Webové stránky francouzského Senátu člení návrhy do osmadvaceti tematických okruhů. Jejich kompletní analýza bude přínosnější až v následující části, prozatím je vhodné zaměřit se na extrémní hodnoty. Například zákony o EU ze čtyř pětina iniciuje vláda, zatímco skupina poslanců nepředložila ani jediný. Smlouvy a úmluvy iniciuje vláda až z 97 procent, naopak jednotliví poslanci se na nich nepodílejí vůbec. Problematika veteránů pak zůstává ze strany vlády bez povšimnutí.

Poměr návrhů představených do té které komory se ustálil na hodnotách asi 64 procent ve prospěch horní komory a 36 pro komoru dolní. Některé výjimky jsou na první pohled pochopitelné, jako například rozpočtové zákony, kdy jsou čtyři z pěti zákonů představeny do dolní komory. Naopak tematika veteránů je téměř výlučně spjata s horní komoru. Místní úřady a územní rozvoj jsou taktéž vlastní spíše horní komoře. S ohledem na francouzský regionální model vládnutí je to pochopitelné. Mezi významné výjimky ve prospěch dolní komory, alespoň poměrově, patří tematika obrany a sociální a zdravotní otázky. Přesnější proporce zachycuje Graf 5.2.1.

Graf 4.2.1 Tématika podle komory uvedení

Zdroj: Autor na základě datasetu

Tématika ve vztahu k rozhodnutí horní komory je značně variabilní případ od případu, převážně v pásmu mezi dvaceti a šedesáti procenty a není možné vysledovat jasný trend. Jako v předchozích kapitolách zde existují významné výjimky. Senátoři v drtivé většině případů schvalují smlouvy a úmluvy stejně tak jako návrhy týkající se zahraničních věcí a spolupráce.

Pokračující trend v úspěšnosti smluv a úmluv společně s návrhy o zahraniční spolupráci je patrný i u konečného rozhodnutí. Naopak již zmíněná tematika místní samosprávy a rozvoje, favorizovaná pro představení do horní komory, nedosahuje předpokládané úspěšnosti. Velká část neprojde ani Senátem a menšina, která je schválena nebo pozměněna senátory, je dále redukována o značnou část těch návrhů, které se nedostanou na pořad schůze.

Při zkoumání úspěšnosti návrhů podle komory, do které byl návrh představen, je na první pohled zjevný rozdíl mezi komorami. Návrhy podané do Sněmovny vykazují poměrově mnohem větší úspěšnost. Bezmála každý druhý zákon je přijat beze změn, zatímco u horní komory je poměr horší, kdy tři ze čtyř tisků nedosáhnou konce legislativního procesu. I v tomto případě zkresluje porovnání nezanedbatelná část tisků, které jsou sice podány do horní komory, ale jsou vzápětí odmítnuty nebo „propadnou“. Po vyřazení takových vzorů se opět poměr přiblíží tomu z dolní komory. Návrhy horní komory jsou také méně často projednávány ve smíšené komisi obou komor. Je to jen asi pět procent. Naproti tomu rozdílné verze sněmovních návrhů končí v komisi ve dvaceti procentech případů. Senát svojí verzi prosadí asi v sedmi procentech případů.

Souhlas většiny, jinde signifikantní faktor, se nezdá být příliš vlivný v případě francouzského bikameralismu. Absolutní počet je sice v době kongruence vyšší, než když je v obou komorách rozdílná většina, ale k relativním změnám v důležitých rozhodnutích horní komory prakticky nedochází. Zamítnutí, pozměňovací návrhy a vyslovení souhlasu se mezi opačnými obdobími prakticky nezměnilo. Míra zamítavých rozhodnutí se zvýšila přibližně o procento. Spolu s uvážením nízkého absolutního počtu to nepředstavuje signifikantní změnu.

Počet pozměňovacích návrhů při převedení na relativní měřítko klesl asi o čtyři desetiny procenta. Podobně i míra přijatých návrhů vzrostla mírně o 3,4 procenta. Až podrobnější testování odhalí, jestli je zde významný vliv. Pozorovatelná změna nastala u tisků, které nedokončily legislativní proces nebo v Senátu propadly. Zatímco v době kongruence vzrostl podíl nedokončených návrhů na dvojnásobek, podíl tisků se statusem „propadl“ o polovinu klesl.

Podobně marginální změny je možné pozorovat i ve vztahu ke konečnému rozhodnutí o tisku. Maximální variace dosahovala pouhých dvou procent, a to u případů, kdy byla k řešení rozdílů ve verzích tisku svolána dohodovací komise. V době nesouhlasných většin byl tento institut využíván více. Deskriptivní část doplňuje oddíl interpretující regresní modely.

Model 1 (Příloha 4) bere jako závislou proměnnou rozhodnutí Senátu. Nezávislé proměnné, které by mohly mít vliv na rozhodnutí, jsou v tomto případě autor, téma, komora uvedení a kongruence. Všechny ze závislých proměnných se vyznačují statisticky signifikantním vlivem. V případě komory uvedení je zřejmé, že je-li návrh představen do dolní komory, je zde větší šance, že bude přijat, než že přijat nebude. Tématika vykazuje signifikantní vliv jen v některých ze osmadvaceti kategorií. Na první pohled zřetelnou odlehlou hodnotu v podobě „Smluv a úmluv“ jde jednoduše interpretovat. Zmíněný druh tisku je v drtivé většině přijat beze změn, neboť se jedná o jiný druh agendy. Podobně tisky s tematikou „zahraniční věci a spolupráce“ vykazují kladné hodnoty poměru šance a je tedy pravděpodobnější, že budou Senátem schváleny

Druhý model (Příloha 5) v sérii regresních modelů profiluje šance pozměňovacích návrhů k šancím ostatních variant. Pro druhý model je použita stejná sada proměnných. Model 2 tolik signifikantních proměnných či kategorií proměnných nevykazuje. Je zde ale pozorovatelný silný efekt autorství, konkrétně ze strany vlády, na šanci pozměňovacích návrhů. Oproti předchozímu modelu byla použita referenční úroveň „poslanec“, místo výchozí ministerské.

Rozhodnutí o zamítnutí návrhů tvoří na celkovém objemu tisků jen malou část. I tak je zde možné pozorovat zřetelný vzorec chování (Model 3 Příloha 6). V porovnání s vládními návrhy, které byly v tomto modelu ponechány jako referenční úroveň, mají návrhy poslaneckých skupin signifikantně větší šanci na nepřijetí oproti ostatním možnostem. Návrhy uvedené do Senátu mají větší šanci na nepřijetí oproti těm postoupeným z dolní komory, vztah ale není signifikantní na stanoveném stupni jistoty. Podobně tisky, jejichž předmětem je rozpočet, vykazují větší šance na nepřijetí než referenční úroveň. Silný efekt je možné pozorovat i v době nekongruence, kdy mají tisky větší šanci na nepřijetí než v období souhlasných většin. Modelovaný vztah je téměř signifikantním na stanovené hladině jistoty.

Čtvrtý model (Příloha 7) slučuje šance na nedokončení a propadnutí návrhu. Dvojice pojmů vyjadřuje v zásadě totéž, rozdílné pojmenování vychází z vývoje názvosloví na webové stránce francouzského Senátu. Asi polovina tisků nebyla dokončena nebo propadla. Při bližším pohledu je patrné, že naprostá většina takovýchto tisků byla uvedena do Senátu. Proto je možné pozorovat velice silný efekt v závislosti na komoře uvedení, přesněji na uvedení do Senátu. Silný efekt je přítomný i ve vztahu k autorství. Skupinové návrhy poslanců a návrhy poslanců

jednotlivců mají oproti vládním významně větší šanci na propadnutí. Kongruence v tomto případě nemá signifikantní vliv.

Pátý model se od předchozích liší závislou proměnnou i sadou nezávislých proměnných. Efekt nezávislých proměnných je v tomto případě modelován ve vztahu ke konečnému rozhodnutí. Návrhy, které byly Senátem zamítnuty nebo v horní komoře propadly, byly z modelu vyřazeny. Návrhy, které byly uvedeny jako první do Senátu, mají menší šanci na konečné přijetí než návrhy představené do dolní komory. Model představuje novou kontrolní proměnnou, která je v některých případech uvedena do pozdější fáze legislativního procesu a tou je účast ústavního soudu. Všechny kategorie této proměnné, krom jedné, jsou statisticky signifikantní. Jako referenční úroveň je stanovena neúčast soudu v legislativním procesu. Návrhy, kde ústavní soud rozhodl kladně, mají mírně větší šanci na přijetí. I návrhy, o kterých soud rozhodl jako o částečně vyhovujících, mají větší šanci na přijetí. Efekt je zde ale menší. Návrhy, soudem označené jako nevyhovující, mají přirozeně výrazně menší šanci na přijetí. Tématika v závěrečné fázi legislativního procesu hraje roli jen okrajově. Tisky spojené s dopravou, sportem, oblastmi v zámoří, smlouvami a se zahraniční spoluprací mají větší šanci na přijetí. Míra statistické významnosti zde ale variuje. Nakonec stejně jako v horní komoře i na konci legislativního procesu mají poslanecké návrhy menší šanci na přijetí než ty vládní.

4.3 Irsko

Irský Senát skutečně odpovídá kategorizaci slabé horní komory, protože jeho vliv na legislativní proces, z hlediska korekce je naprosto minimální. Z celkového počtu probírané legislativy je pozměněno jen asi jedno a půl procenta. Horní komora schvaluje asi devadesát procent tisků, které jí předloží Sněmovna. Podobné hodnoty je možné pozorovat i v případě tisků uvedených jako první do Senátu.

V irském legislativním procesu existuje jen dvojitá dělení, co se týče autorství. Jako autor („source“) může působit jen vláda a samostatný poslanec. Za sledované období byl poměr autorství téměř vyrovnaný. Z Tabulky 4.3.1 je patrný zásadní rozdíl v úspěšnosti návrhů v závislosti na tom, jestli jsou vládní nebo poslanecké. Zatímco většina vládních zákonných aktů je schválena, projednávání poslaneckých iniciativ končí s ukončením schůze („lapsed“).

Tabulka 4.3.1 – Rozhodnutí Senátu podle autora

Rozhodnutí	Autor		Celkem
	Vláda	Jednotlivec	
Nedokončeno	8,2 %	96,5 %	51,2 %
Pozměňovací návrhy	1,4 %	0,9 %	1,2 %
Schváleno	90,3 %	2,6 %	47,6 %
Celkem	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Proporce rozhodování se nemění ani v dalším postupu v legislativním procesu. I když někdy dochází k případům, kdy dolní komora podá pozměňovací návrhy k tisku přijatém v Senátu, na konečném výsledku se nic nemění. Senát vládní pozměňovací návrhy nerozporuje. Mizivou změnu v další fázi legislativního procesu reflektuje Tabulka 5.3.2.

Tabulka 4.3.2 Konečné rozhodnutí podle autora

Autor	Konečné rozhodnutí	
	Neschváleno	Schváleno
Vláda	7,2 %	92,8 %
Jednotlivec	97,6 %	2,4 %
Celkem	51,2 %	48,8 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Podobné chování mezi vládou a poslanci v zákonodárné činnosti se projevuje i ve vztahu ke komoře, do které je tisk představen jako první. Jak poslanci, tak i vláda podávají ve většině návrhy do dolní komory. Jak zachycuje následující tabulka, vládou vytvořené návrhy jsou představeny do dolní komory v přibližně sedmdesáti procentech. Poslanci favorizují dolní komoru ještě o deset procentních bodů více.

Tabulka 4.3.3 Autorství v závislosti na komoře uvedení

Autor	Komoře		Celkem
	Dáil Éireann	Seanad Éireann	
Vláda	69 %	31 %	100 %
Poslanec	78 %	22 %	100 %
Celkem	73 %	27 %	100 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Ačkoli je počet podaných návrhů mezi vládou a poslanci téměř vyrovnaný, jejich konečná úspěšnost je diametrálně odlišná. Zatímco vláda prosadí přes devadesát sedm procent svých iniciativ, poslanci prosadí jen přibližně dvě procenta svých návrhů. Stejně tak je tomu i v dolní komoře. Vláda je v tomto případě dominantní. Tabulka 4.3.4 nabízí pohled na strukturu převážně zamítavých rozhodnutí.

Tabulka 4.3.4 – Rozhodnutí Sněmovny podle autora

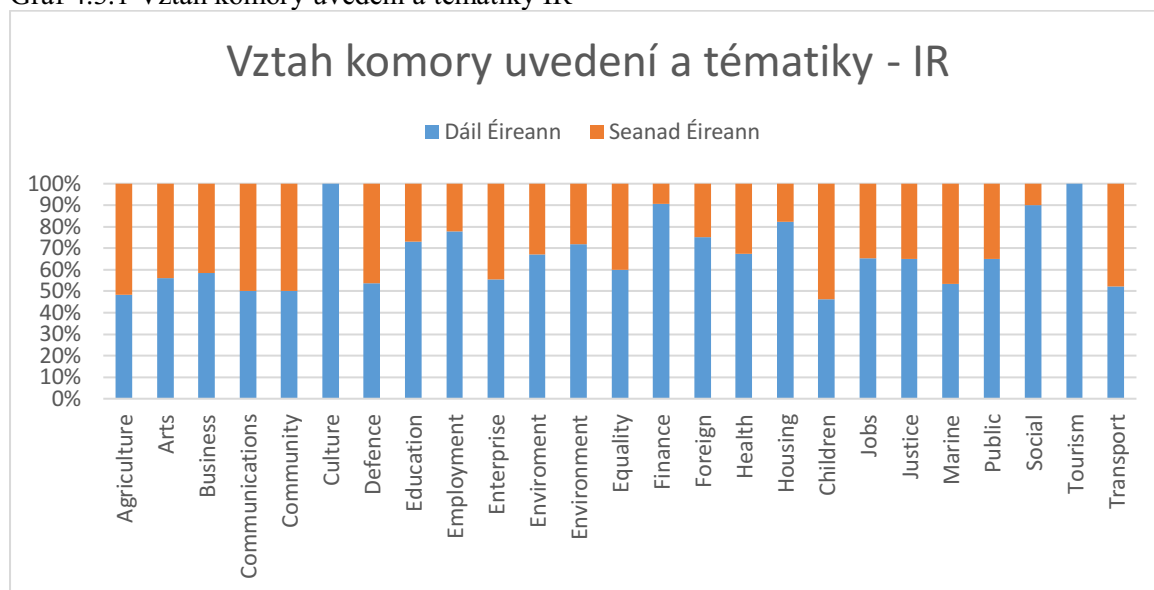
Rozhodnutí	Autor	
	Poslanec	Vláda
Neschváleno	7 %	98 %
Současné	15 %	13 %
Přehlasováno	1 %	19 %
Propadlo	20 %	5 %
Nedostupné	47 %	63 %
Odmítnuto	7 %	0 %
Staženo	10 %	1 %
Schváleno	93 %	2 %
Schváleno	100 %	100 %
Celkem	100 %	100 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Poskytovaná data nedisponují informací o tématice předkládaných zákonů. Nicméně dataset obsahuje informaci o „sponzorovi“ návrhu. Ta se bohužel vztahuje jen asi na polovinu, neboť data o tématice je možné získat jen ve vztahu k zaměření ministerstva toho člena vlády, který návrhy podává.

V teoretické části byla formulována hypotéza, že Senát je využíván k „předjednávání“ zákonů. Ačkoli tvrzení neobsahuje další podrobnosti, dá se z něj usuzovat na určitý vztah mezi věcnou podstatou zákona a představení návrhu do Senátu. Pokud tedy promítneme podmínky vlády jako autora a Senát jako první komoru, ve které se tisk projednává, zjistíme, že existuje jedna výrazně více zastoupená tematika. Justice či spravedlnost představuje ve vzorku tisků s dostupnou tematikou přibližně čtvrtinu celkového počtu. Naprostá většina se zmíněnou věcnou podstatou se dočká schválení. Ačkoli spravedlnost představuje nejpočetněji zastoupenou tematiku v Senátu, justičně orientované zákony nejsou přednostně představeny do horní komory. Ve skutečnosti jsou ze dvou třetin stále představeny do dolní komory s jen jednou třetinou začínající v horní komoře. Další nejvíce zastoupenou tematikou je zdravotnictví, představující desetinu z celkového počtu. Detailní zobrazení ukazuje Graf 4.3.1. Dalším, na první pohled zjevným případem specifické tematiky ve vztahu ke komoře, jsou finanční zákony. Úspěšnost tematiky je v tomto případě determinována autorem. Jelikož je tematika dostupná jen pro vládou představené zákony, není překvapující, že se drtivá většina tisků nakonec dočká platnosti.

Graf 4.3.1 Vztah komory uvedení a tématiky IR

Zdroj: Autor na základě datasetu

Irský bikameralismus vykazuje raritu ve vztahu komory a konečného rozhodnutí (Tabulka 4.3.5). V tomto případě jsou úspěšnější tisky podané do horní komory. Návrhy podané do horní komory jsou o 14 procentních bodů úspěšnější než jejich protějšky z dolní komory. Důležitost zjištění dokáže až regresní model.

Tabulka 4.3.5 úspěšnost podle komory uvedení

Rozhodnutí	Komora				Celkový počet	Celkový podíl
	Dáil Éireann		Seanad Éireann			
	#	%	#	%		
Nepřijato	888	55	241	41	1129	51%
Současné	105	12	39	16	144	13%
Přehlasováno	161	18	36	15	197	17%
Propadnutí	53	6	17	7	70	6%
Nedostupné	550	62	146	61	696	62%
Odmítnuto	6	1	0	0	6	1%
Staženo	13	1	3	1	16	1%
Přijato	730	45	344	59	1074	49%
Přijato	730	100	344	100	1074	100%
Celkem	1618	100	585	100	2203	100%

Zdroj: Autor na základě datasetu

V případě Irska je bohužel zkoumání kongruence bezpředmětné. V historii koexistence obou komor bylo jen krátké období nesouhlasných většin, které navíc proběhlo v období, které není v datasetu zachyceno.

Regresní modely slouží v případě irského bikameralismu jen k utvrzení očividné skutečnosti. Vládou dominovaný legislativní proces není signifikantně ovlivněn ani tématikou, ani režimem představení tisku. Obdobně ani komora, do které je návrh představen jako první, nemá na rozhodnutí efekt. První model (Příloha 14), zkoumající efekt autorství, komory uvedení, tématiky a metody uvedení ukazuje, podle předpokladu, intenzivní pozitivní efekt na šance na přijetí tehdy, kde je autorem vláda. Stejně výsledky produkuje i druhý model (Příloha 15), který pracuje s konečným rozhodnutím, jako závislou proměnnou. Oba modely také ukazují pozitivní vliv na přijetí v případě, kdy je návrh představen do horní komory. Efekt ale není statisticky signifikantní na stanovené hodnotě.

4.4 Španělsko

Ve sledovaném období je možné evidovat 1418 tisků, které prošly horní komorou. Je zřejmé, že španělští senátoři upřednostňují korekci před vytvářením vlastních návrhů. Senátorské iniciativy tvoří jen malou část z celkového počtu návrhů. Významný podíl představují poslanecké návrhy a návrhy dolní komory, s podílem asi jedné čtvrtiny. Nejvíce návrhů však představuje vláda s podílem asi dvou třetin návrhů. Legislativní aktivita zmíněných aktérů se v čase výrazně mění, pravděpodobně ve vztahu k aktuálnímu složení Sněmovny. Detailní popis nabízí tabulka 4.4.1.

Tabulka 4.4.1 – Rozhodnutí senátu podle autora

Autor	Rozhodnutí senátu					
	Nesouhlas	Ostatní	Propadl	Schváleno	Úpravy	Veto
Ostatní	0,00 %	85,42 %	3,13 %	10,42 %	1,04 %	0,00 %
Senát	0,00 %	70,00 %	0,00 %	30,00 %	0,00 %	0,00 %
Skupina poslanců	29,15 %	23,77 %	31,39 %	9,42 %	6,28 %	0,00 %
Smíšená parlamentní skupina.	59,26 %	22,22 %	14,81 %	0,00 %	3,70 %	0,00 %
Sněmovna	0,00 %	2,48 %	1,86 %	59,63 %	36,02 %	0,00 %
Vláda	0,00 %	0,00 %	1,44 %	40,73 %	57,16 %	0,67 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Data obsahují i různé interní tisky, a tak není překvapivé, že značnou část tvoří rozhodnutí „ostatní“. Jedná se o rozhodnutí typu bere na vědomí a podobně. Ostatní tisky Senát sám sobě nerozporuje a schvaluje je. Návrhy vytvořené skupinou poslanců vykazují relativně rovnoměrné rozložení mezi možnostmi, které má horní komora pro posouzení tisků. Nízká hodnota je však u případů, kdy Senát schválí návrh beze změn. Smíšená parlamentní skupina vykazuje nejhorší výsledky s více než polovinou tisků, které obdrží rovnou nesouhlas. Návrhy, které předložila Sněmovna jako celek, jsou ze všech variant nejúspěšnější. Za Sněmovnou zaostává vláda s rozdílem dvaceti procentních bodů. Pro vládní návrhy je charakteristická vysoká míra pozměňovacích návrhů. Senátoři berou legislativně korektivní poslání, alespoň vůči vládě, vážně.

Poměr přijatých k odmítnutým návrhům, který reflektuje tabulka 4.4.3, je pro všechny aktéry vybavené zákonodárnou iniciativou relativně konsistentní. Vláda je v prosazování svých návrhů nejúspěšnější, naopak poslanecké skupiny tolik úspěšné nejsou, avšak svoje návrhy prosadí ve více než polovině případů.

Tabulka 4.4.2 - Konečné rozhodnutí podle autora

Autor	Konečné rozhodnutí				
	Neschváleno		Schváleno		Celkem
Ostatní	18	19 %	78	81 %	
Senát	2	20 %	8	80 %	10
Skupina poslanců	85	38 %	138	62 %	223
Smíšená parlamentní skupina	7	26 %	20	74 %	27
Sněmovna	19	12 %	142	88 %	161
Vláda	40	4 %	861	96 %	901
Součet	171	-	1247	-	1418

Zdroj: Autor na základě datasetu

Většina návrhů je přirozeně představena do dolní komory. V závislosti na autorovi se proporce pohybují okolo poměru jedna ku pěti. Překvapivě ani senátní návrhy nejsou v nadpoloviční většině představeny do horní, nýbrž do dolní komory. To však není příliš vypovídající, neboť se jedná pouze o několik návrhů. Přesné proporce zobrazuje Tabulka 5.4.3.

Tabulka 4.4.3 – Autorství v závislosti na komoře uvedení

Autor	Komora	
	Kongres	Senát
Ostatní	75,53 %	24,47 %
Senát	55,56 %	44,44 %
Skupina poslanců	71,17 %	28,83 %
Smíšená parlamentní skupina	70,37 %	29,63 %
Sněmovna	77,42 %	22,58 %
Vláda	85,08 %	14,92 %
Celkem	80,81 %	19,19 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

O vztahu horní komory ke specifickému tématu se v případě Španělska hovořit nedá. Alespoň ve vztahu k zákonodárné iniciativě. „Předjednávání“ nekontroverzní nebo tematicky specifické legislativy španělská horní komora neprovádí. Trend pokračuje i při porovnání vztahu rozhodnutí horní komory a tematiky. U zákonů s uvedenou tematikou a dostatečným počtem výsledků se ukazuje, že podíl možných rozhodnutí je v zásadě konstantní napříč tematikou.

Rozložení vztahu tematiky a komory, do které je návrh zákona představen, je relativně konzistentní napříč tématy s průměrným poměrem jedna ku pěti. Jedna kategorie vykazuje téměř přesně převrácené hodnoty, a to je politický systém. Ostatní hodnoty zachycuje Tabulka 4.4.4. Dvě pětiny návrhů iniciovala vláda, další, v řádů jednotek, vytvořili ostatní aktéři zákonodárného procesu. Tato anomálie je však relativně jednoduše vysvětlitelná po důkladném pohledu na předmět zmíněných tisků. Jedná se výhradně o organické zákony a v polovině případů jde o jednacím řád. I když se technicky jedná o preferovanou tematiku představenou do horní komory, hypotézu o „předjednávání“ nekontroverzní tematiky to nepodporuje.

Tabula 4.4.4 - Tematika v závislosti na komoře uvedení

Tematika	Komora			
	Congreso		Senado	
	Počet tisků	%	Počet tisků	%
Doprava	56	75,68	18	24,32
Ekologie	97	82,20	21	17,80
Finance	126	90,00	14	10,00
Justice	88	81,48	20	18,52
Kultura	7	87,50	1	12,50
Mezinárodní vztahy	6	85,71	1	14,29
Na	138	84,15	26	15,85
Obchod a průmysl	57	89,06	7	10,94
Obrana	9	100,00	0	0,00

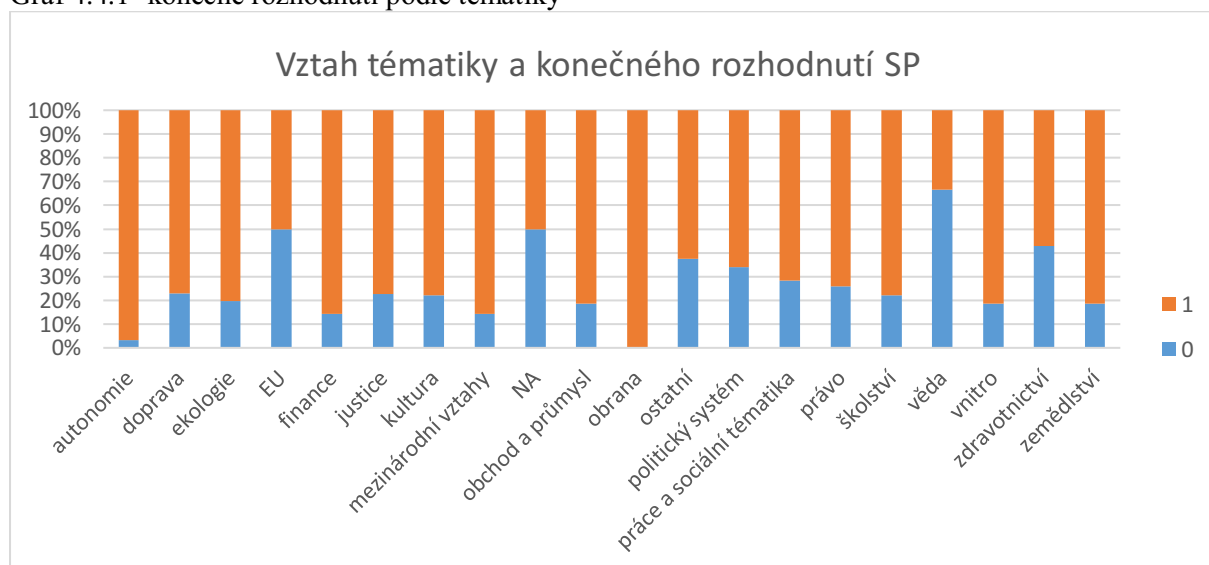
Pokračování

Ostatní	22	75,86	7	24,14
Politický systém	10	22,22	35	77,78
Práce a sociální tematika	218	83,21	44	16,79
Právo	175	77,09	52	22,91
Školství	14	82,35	3	17,65
Věda	1	100,00	0	0,00
Vnitro	76	85,39	13	14,61
Zemědělství	3	100,00	0	0,00
Součet	1103	80,81	262	19,19

Zdroj: Autor na základě datasetu

Graf závislosti tematiky a senátního rozhodnutí (Příloha 16) ukazuje, že zde již existuje mírně zvýšená variabilita v rozhodování horní komory v závislosti na tématu. Jestli zde skutečně existuje signifikantní vztah otestuje až regresní model. Pro zákonodárce by to znamenalo informaci, že pokud se snaží přijít s návrhem, který odpovídá favorizovanému tématu, mají větší šanci na hladký průběh legislativního procesu ve Senátu. Z grafu se dá vyčíst, že zákony zaměřené na obchod a průmysl stejně tak jako na ekologii jsou v polovině případů Senátem pozměněny. Naopak nejhladší průběh má schvalování zákonů zaměřené na autonomii, mezinárodní vztahy a vnitřní záležitosti států. Závislost konečného rozhodnutí a tematiky návrhu už je o poznání slabší. Jak je patrné z Grafu 4.4.1 představující vztah autora a konečného rozhodnutí, tato proměnná se zdá být nezávislá na ostatních faktorech. Trend přetrvává i v porovnání s tematikou, jako vysvětlující proměnnou. Přibližně 88 procent návrhů zákona je přijato neohledně na věcné zaměření. Pro schválení je použita jednička a pro neschválení nula.

Graf 4.4.1- konečné rozhodnutí podle tematiky

Zdroj: Autor na základě datasetu

Vztah finálního rozhodnutí a první komory v legislativním procesu je zřejmý s téměř 95 procenty tisků představených do dolní komory končící schválením, a naopak asi v osmdesáti případech končí tisky začínající v Senátu neschválením. Pro lepší pochopení souvislostí je nutné pracovat i s rozhodnutím v Senátu. Mohlo by se zdát že Sněmovna, která má v takových případech poslední slovo, vetuje čtyři z pěti zákonů. Tak docela tomu není. Z 262 návrh začínající v horní komoře byla většina odmítnuta. Pouze 41 návrhů postoupilo v legislativním procesu dále. Sněmovna schválila 40 z nich. Není překvapující, že 35 z těchto tisků jsou zmíněné organické zákony. V době souhlasných většin je podíl přijatých návrhů dvakrát vyšší, než v opačném případě (Tabulka 4.4.5). Současně s tím však roste i podíl pozměněných návrhů. V období nesouhlasných většin naopak dochází k růstu tisků, které končí s rozhodnutím „propadl“, stejně tak jako k nárůstu probíraných tisků se statusem ostatní. V období kongruence roste podíl přijatých zákonů o dvě třetiny, což je dost signifikantní nárůst. Jestli se ale skutečně jedná o vlivnou proměnnou, ukáže až regresní analýza.

Tabula - 4.4.5 Konečné rozhodnutí ve vztahu ke kongruenci

Kongruence	Rozhodnutí			
	Nepřijato		Přijato	
	#	%	#	%
Ne	144	41 %	207	59 %
Ano	154	17 %	739	83 %
Celkem	298	24 %	946	76 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

První sada modelů pracuje s rozhodnutím horní komory jako závislou proměnnou a s autorem, tématikou, kongruencí, komorou představení jako s nezávislými proměnnými. V porovnání s ostatními modely je první model (Příloha 11), zkoumající vliv nezávislých proměnných na kladné vyjádření Senátu k tisku, poměrně slabý. Jako signifikantní se jeví jen komora představení a kongruence. Z tématiky je to pouze kategorie politického systému, která vykazuje výrazně větší šance na přijetí než referenční kategorie se statisticky signifikantní jistotou. Na zjištění odkazuje i předchozí kapitola. Zákony představené do dolní komory mají výrazně větší šanci na přijetí než zákony započaté v Senátu. Stejně tak tisky projednávané v období souhlasných většin mají značnou šanci na přijetí.

Šance na podání pozměňovacích návrhů, které zachycuje model 2 (Příloha 12) je v případě španělského Senátu ovlivněna v menší míře autorstvím a komorou představení. Kongruence a tématika v tomto případě nehraje roli. Referenční úroveň autora byla ponechána na výchozí hodnotě – Skupina poslanců. Oproti těmto tiskům mají vládní a sněmovní návrhy

větší šanci pozměňovacích návrhů. Efekt je ještě silnější u minoritních aktérů vybavených zákonodárnou iniciativou v modelu v souhrnné skupině ostatní.

Vzhledem k celkově malému podílu ostatních rozhodnutí horní komory je vhodné je sloučit. Výrazný efekt je ve spojitosti s představením tisku do Senátu (Model 3 Příloha 14). Velký podíl v kategorii ostatní tvoří propadnuté návrhy, které se objevují v Senátu. Z modelu je patrná velmi nízká šance výskytu ostatních rozhodnutí u návrhů sněmovních a vládních.

Jako statisticky signifikantní na nejvyšší stanovené úrovni se jeví interakce závislé proměnné s nezávislou proměnnou komora uvedení a s proměnnou nazvanou přehození, která zachycuje, jestli byl na řešení rozdílů v přijatých textech použit institut člunku. Z regresní analýzy (Příloha 13) je možné odvodit, že pořadí komory, do které byl návrh uveden, nehraje ve výsledku roli. Zato návrhy, které byly projednány vícekrát oběma komorami, mají vyšší šanci na úspěch. Krom těchto proměnných je v modelu několik hraničních kategorií v proměnné, která zachycuje tematiku návrhů. Návrhy, které se zabývají politickým systémem, disponují výrazně vyšší šancí na přijetí oproti ostatním tematickým kategoriím. Naproti tomu práce a sociální tematika, stejně tak jako zákony bez tematického označení mají nižší šance na přijetí. Jistý efekt je možné zachytit u interakce autorství a konečného rozhodnutí u tisku. Vládní návrhy mají vyšší šanci na přijetí, zatímco tisky, které předloží skupina poslanců, příliš vysoké šance na přijetí nedosahují. U obou kategorií však efekt nedosahuje statisticky signifikantní hladiny jistoty.

4.5 Velká Británie

V případě Spojeného království jsou předmětem zájmu stejné závislé proměnné, k nimž přibývá několik dalších nezávislých. Jedná se o informaci, kolik přehození zákon absolvoval před konečným rozhodnutím. Britský parlamentarismus vykazuje nebývale malý poměr dokončených zákonů na celkovém množství tisků. Pouhých 490 tisků se ve sledovaném období dočkalo podpisu královny. Většina návrhů zákona byla podána jako návrh jednotlivce. Návrhů podaných vládou byla asi jen šestina.

Nejvíce návrhů podali ve sledovaném období poslanci dolní komory v režimu „*ten minute rule*“. Naproti tomu vláda, která bývá často autorem nejvíce návrhů, zaostává za poslanci v tomto režimu asi o polovinu. V součtu pak představuje jen 15 procent celkového objemu podaných návrhů. Naproti tomu, poslanci představují asi 83 procent. Neznamená to

však, že vláda nepodává zdaleka tolik návrhů. Poslanecké návrhy zahrnují i poslance momentálně vládnoucí strany a je tak možné, že návrhy podávají spíše členové Sněmovny než členové vlády. Tuto domněnku je možné ověřit při porovnání autorství návrhů podle strany při doplnění informace o straně ve vládě. Následující tabulka vyobrazuje návrhy zákonů v návaznosti na autora, respektive na mód, ve kterém byl návrh podán a úspěšnost v horní komoře. Horní komora Velké Británie nemá ve zvyku legislativní iniciativy přímo odmítat, nýbrž pozdržet jejich projednávání, a to prakticky donekonečna. Projednávání pro velkou část tisků končí v různých fázích legislativního procesu. Někdy nedojde ke čtení tisku poskytnutého jedné komoře druhou, jindy není návrh zařazen na program do konce volebního období. To je případ drtivé většiny poslaneckých návrhů. Legislativní korekci aplikuje Sněmovna ordů v největší míře na vládní návrhy. Schválena bez pozměnění je pak asi polovina regulérních poslaneckých návrhů a asi stejná část vládních návrhů.

Tabulka 4.5.1 - Rozhodnutí horní komory podle autora/ režimu uvedení

Autor	Nedokončen		Pozměňovací návrhy		Schváleno		Celkem
	#	%	#	%	#	%	
Consolidation Bill	0	0,00 %	0	0,00 %	2	100,00%	2
Government Bill	35	8,71 %	152	37,81 %	215	53,48 %	402
Hybrid Bill	0	0,00 %	3	100,00 %	0	0,00 %	3
Private Bill	8	22,22 %	10	27,78 %	18	50,00 %	36
Private Members' Bill (Ballot Bill)	179	75,53 %	3	1,27 %	55	23,21 %	237
Private Members' Bill (Presentation Bill)	653	98,64 %	0	0,00 %	9	1,36 %	662
Private Members' Bill (Starting in the House of Lords)	429	86,32 %	0	0,00 %	68	13,68 %	497
Private Members' Bill (under the Ten Minute Rule)	762	99,35 %	0	0,00 %	5	0,65 %	767
Celkem	2066	79,28%	168	6,45 %	372	14,27 %	2606

Zdroj: Autor na základě datasetu

Tabulka 4.5.1 zobrazuje rapidní rozdíl v úspěšnosti vládních a poslaneckých návrhů. I když na počet výrazně slabší, vládní návrhy jsou nakonec přijaty z devadesáti procent. Naproti tomu návrhy poslanců jsou přijaty jen v sedmdesáti procentech, a to pouze standardní „private bills“, kterých je početně velmi málo, ve srovnání s ostatními v této kategorii. Následují návrhy

představeny ve speciálním módu „*ballot bill*“, jejíž úspěšnost je již pouhých pětadvacet procent. Zbývající kategorie již vykazují zanedbatelnou úspěšnost s hodnotou pod dvě procenta.

Za sledovanou dobu byla nejvíce aktivní Konservativní strana, která předložila téměř polovinu všech návrhů. Konkrétně předložili zástupci konservativní strany 1193 návrhů. Následovala Labouristická strana s 789 návrhy a Liberální demokraté s 336 návrhy. Liberální demokraté jako jediná strana podávali návrhy do obou komor v téměř vyrovnaném poměru.

Tabulka 4.5.2 – Konečné rozhodnutí podle pol. strany

Výsledek	Neschváleno	Schváleno	Celkem
Conservative	900	293	1193
	75,4 %	24,6 %	100,0 %
Crossbench	90	4	94
	95,7 %	4,3 %	100,0 %
Green Party	33	0	33
	100,0 %	0,0 %	100,0 %
Labour	672	117	789
	85,2 %	14,8 %	100,0 %
Liberal Democrat	309	27	336
	92,0 %	8,0 %	100,0 %
Scottish National Party	52	1	53
	98,1 %	1,9 %	100,0 %

Zdroj: Autor na základě datasetu

Návrhy zákona obecně byly téměř přesně ve třech čtvrtinách případů představeny do dolní komory, zbývající čtvrtina byla představena do komory horní. I když je poměr této veličiny značně vychýlen ve prospěch dolní komory, v přepočtu na procenta mají obě komory téměř identickou finální úspěšnost. Průměrně asi každý pátý návrh dojde úspěšného konce legislativního procesu nehledě na to, ve které komoře byl projednáván nejdříve. Z podstaty legislativního procesu má kterákoli komora možnost podat pozměňovací návrhy. Horní komora za sledované období podala 167 pozměňovacích návrhů. To je na první pohled, ve srovnání s celkovým počtem tisků, velmi nízké číslo. Pokud se ale zaměříme jen na zákony, které byly nakonec schváleny, počet pozměňovacích návrhů klesne pouze o 3 na 164. Tato skutečnost sama ukazuje, že legislativně korektivní aktivita horní komory je velmi účinná. Dolní komora podala svoje podněty k 139 návrhům. Podobně jako u horní komory valná většina úprav vedla ke schválení. Taktéž jen 3 návrhy vedly k ukončení projednávání tisku. Obě množiny pozměňovacích návrhů mezi sebou sdílí 89 tisků, u který je rovněž evidován proces člunku, ve Velké Británii známý pod výstižným názvem „Ping-pong“.

Nejúspěšnější politickou stranou byli opět konzervativci. Jejich zastupitelé dokázali prosadit zhruba každý čtvrtý předložený návrh. Na druhé straně spektra stojí zelení, kterým se nepodařilo prosadit ani jediný z třiatřiceti podaných návrhů.

Podkapitoly shrnující vztah tematiky stejně tak jako kongruence k ostatním proměnným nejsou v případě Velké Británie k dispozici. Britské webové stránky neposkytují žádnou možnost, jak extrahovat věcné zaměření návrhů a specifický způsob obsazování horní komory vede k nedostatku informací o stranickém obsazení horní komory v historii.

Parametr závislé proměnné se v binomických modelech mění, ale proměnná zůstává konzistentní napříč modely jedna až tři. První tři modely zkoumají jako závislou proměnnou rozhodnutí horní komory, zatímco poslední model bere v úvahu konečný osud tisku – přijetí či nepřijetí. První regresní model zkoumá šance na schválení zákona oproti jeho neschválení a možnosti podání pozměňovacích návrhů. Jako závislé proměnné jsou použity strana, která návrh podala a komora, do které byl jako první návrh podán.

Jako u předchozích případů první model (Příloha 8) zkoumá efekt dostupných nezávislých proměnných na agregaci rozhodnutí horní komory do dvou vzájemně neslučitelných skupin. Autorství, ve smyslu vládní versus poslanecké návrhy a režim, ve kterém je návrh představen zákonodárcům, má signifikantní vliv na šance tisku na přijetí. Vládní návrhy mají větší šanci na přijetí v horní komoře než návrhy poslanecké. Pro britský dataset bylo možné shromáždit údaje o politické straně, která návrh představila, což do jisté míry kompenzuje nedostupnost údajů o kongruenci. Jako referenční úroveň zmiňované proměnné byla ponechána Konzervativní strana. Oproti ní mají ostatní menší šanci na úspěch. Statisticky signifikantní efekt je možné pozorovat u Liberálních demokratů. Slabší, ale stále přítomný efekt existuje i u Labouristů.

Statisticky významný efekt na rozhodnutí legislativců v horní komoře má i to, kam je návrh představen jako první. Když je představen právě do Sněmovny lordů, má výrazně vyšší šance na úspěch.

V porovnání s poslaneckými návrhy v běžném režimu mají ty vládní výrazně vyšší šance na pozměňovací návrhy ze strany Sněmovny lordů (Model 2 Příloha 9). Jak ukáže další model, ostatní autoři návrhů pravděpodobně do fáze připomínkování ani nedojdou. Signifikantní proměnnou je i komora uvedení. Návrhy podané do dolní komory jsou náchylnější k pozměnění v horní komoře. Ostatní kategorie proměnných nejsou signifikantní.

Poslední model (Příloha 10) zkoumající vztahy proměnných na propadnutí návrhu vykazuje autorství jako statisticky signifikantní proměnnou. V porovnání s referenční kategorií, která byla pro tento model stanovena na vládní návrhy, mají všechny ostatní kategorie výrazně zvýšenou šanci na nedokončení legislativního procesu. Poslanecké návrhy podané v režimu „Ten-minute rule“ jsou v porovnání s těmi vládními téměř předurčeny k nezdárnému konci v horní komoře. Návrhy Liberálních demokratů mají nejmenší šanci na postup v legislativním procesu, efekt ale nedosahuje stanovené hodnoty statistické významnosti. Pořadí komor v projednávání nehraje roli.

Model zkonstruovaný pro zkoumání nezávislých efektů na šanci na přijetí návrhu zákona se ukázal jako neúčinný ve všech možných konfiguracích. Ani pro populaci omezenou na návrhy pozměněné horní komorou, ani po sloučení s návrhy v horní komoře schválené neodhalil regresní model statisticky signifikantní vliv.

5. Komparace

Jak již bylo výše uvedeno, jako nejuživnější nástroj v legislativním procesu jsou považovány pozměňovací zákony. Vzhledem k rozdílnému počtu projednaných tisků v různých zemích je nejvhodnější porovnávat relativní míry, které zachycuje Tabulka 5.1.1.

Tabulka 5.1.1 Rozhodnutí horní komory podle zemí

Rozhodnutí	Země				
	Česko	Francie	Irsko	Španělsko	Velká Británie
Přijaté	57	35	48	35	14
Pozměněné	27	10	1	41	7
Nedokončené	0	32	51	11	79
Neprojednané	15	20	0	7	0
Zamítnuté	1	3	0	6	0
Celkem	100	100	100	100	100

Zdroj: Autor na základě datasetu

Český Senát vrátí asi každý čtvrtý zákon s pozměňovacími návrhy. Přesněji řečeno 26 procent. Z editovaných návrhů je v senátním znění přijata asi polovina, zatímco druhá polovina je přijata v originálním znění. Počet případů, kdy Sněmovna zákon neschválí vůbec, je minimální. Francouzský Senát tolik aktivní v pozměňování zákonů není. Edicí se dočká přibližně desetina probírané legislativy. Asi v sedmdesáti procentech případů jsou rozdílné verze tisků řešeny dohodovacím výborem neboli mezi-sněmovní komisí. Z toho jsou asi třetiny zakončeny nějakou formou kompromisního řešení, zatímco zbylá třetina nevede ke konsenzuálnímu řešení a Sněmovna uplatní právo na poslední slovo. Ve zbylých třiceti procentech případů, kdy není svolán dohodovací výbor, je Senát přibližně v sedmdesáti procentech případů úspěšný s prosazením vlastního návrhu. Ve zbytku případů je zákon zamítnut nebo již není dále projednáván. Španělský Senát je v korekci tisků značně aktivní. Připomínkuje asi dvě pětiny projednávaných zákonů. Drtivá většina z nich je přijata, kvůli nefunkčním odkazům však není možné dohledat, v jakém znění. Britský parlamentarismus se od ostatních odlišuje výrazně vyšší měrou propadlých zákonů. Jen každý pátý návrh zákona je nakonec jako zákon přijat. Z tohoto značně sníženého počtu návrhů je asi každý třetí pozměněn a ke zbylým dvěma třetinám se Sněmovna vyslovuje kladně. V porovnání s celkovým objemem jsou připomínky podány asi k 6 procentům tisků. Pozměněné varianty jsou téměř výlučně na

konci přijaty, avšak bilance úspěšnosti se liší. Dolní komora se k pozměňovacím návrhům vyslovuje individuálně. I když je skupina pozměněných návrhů v porovnání s celkovým objemem tisků malá, pozměňovací návrhy Lordů jsou, alespoň částečně, přijaty v 85 procentech případů. Nakonec irský Senát je v korekci aktivní nejméně. Po vzoru Velké Británie je častější nedokončení návrhů, než jejich změna.

V korektivní části legislativního procesu ze zkoumaných komor nejvíce vyniká španělský Senát s relativně nejvíce pozměněnými tisky. Následuje český Senát s obstojnou mírou efektu na legislativní proces. Francouzská a britská, a zvláště irská horní komora v oblasti korekce tolik nevyvíkají. Pokud jde přímo o efektivitu celého legislativního procesu, nejhůře si počíná irský Senát s minimální efektivní aktivitou. Ani Sněmovna Lordů není příliš efektivní. Na objemu propadlých zákonů má jistě podíl i dolní komora, ale v porovnání s ostatními komorami jsou čas a úsilí zákonodárců, s ohledem na celkovou produkci dokončených návrhů, využity neefektivně. Úspěšnost pozměňovacích návrhů je u zkoumaných zemí relativně vysoká. Úspěšnost se pohybuje zhruba od padesáti k osmdesáti procentům. Existuje ještě další paradigma, které se dá v rozboru vlivu uplatnit. Jako měřítko vlivu v legislativním procesu je možné stanovit procento zákonů z celku, které bylo přijato ve znění horní komory. Pro Česko se hodnota ustálila na 12,2 procentech. Francie má zhruba poloviční vliv s 6,7 procenty pozměněných návrhů. Srovnatelné hodnoty produkuje i britská horní komora s hodnotou 5,3 procenta. Irsko se pohybuje pod hranicí procenta. Srovnání Španělska v současnosti není možné. Ovšem možnost prosazení vlastních příspěvků do předložené verze je do jisté míry determinována prostředky dostupnými pro vyjednávání.

Francouzská horní komora na řešení rozdílných verzí návrhů velmi často spolupracuje s komorou dolní prostřednictvím dohodovací komise. Toto řešení se ukazuje jako relativně efektivní. Výstupem komise je ve dvou třetinách případů konsenzuální návrh. V porovnání například s Českou republikou je to asi o desetinu lepší výsledek. Návrhy zákonodárců jsou využity častěji, i kdyby jen částečně. Oproti tomu celá polovina českých senátních úprav není vyslyšena, což devalvuje vložené úsilí. I když v britském případě dochází k mezi-sněmovnímu dohadování jen zřídka, má tu výhodu, že je možné o návrzích hlasovat jednotlivě. V Česku může jeden návrh, který je pro většinu v dolní sněmovně nepřijatelný, odsoudit všechny ostatní k zániku. Za použití metody samostatného hlasování by byl návrh přehlasován a zbytek by mohl být implementován do konečné verze tisku.

Legislativní činnost obnáší i vlastní přispění. V některých případech je tato dispozice spojena i s možností návrh jako první podat do horní komory, jinde tato možnost není. Nabízí

se otázka, zda jsou návrhy úspěšnější, pokud jsou podány do horní komory jako první. Tento předpoklad však není možné ověřit ani v jednom ze zkoumaných případů. Český Senát má zákonodárnou iniciativu jako celek (čl.41), ale i zákon vytvořený Senátem začíná regulérní proces ve Sněmovně. Francie uvádí členění autora jen na vládu a poslance a skupinu poslanců. Informace, jestli se na tvorbě zákona podíleli i členové Senátu, je dostupná až po podrobnější analýze. Ta je sice možná ale pohybuje se mimo limity předkládané práce. Může však představovat podnět pro další výzkum. Španělský Senát, ač je činný v korekci, má na genezi tisků jen nepatrný podíl a závěry z porovnání by neměly reálnou vypovídající hodnotu. Britská horní komora poskytuje data k testování, případ je ale specifický propadlými návrhy, což je nutné vzít v potaz. Do horní komory byla představena asi čtvrtina zákonných návrhů. Asi šestina z nich byly návrhy vládní, které byly poměrně úspěšné s asi 70 procenty schválení. Naopak návrhy členů komory až v 85 procentech případů vůbec neprojdou Sněmovnou lordů. Zbýlých 15 procent, které pokračují dále do legislativního procesu stejně ve většině nedojde zdárného konce. Tvorbu vlastních návrhů tak bude přínosnější zkoumat nezávisle na komoře uvedení. Čeští senátoři jsou v tvorbě zákonů o něco méně efektivní než v jejich korekci. Asi polovina návrhy vytvořených Senátem je Sněmovnou zamítnuta. Zbylou polovinu tvoří návrhy vrácené k dopracování, pozměněné Senátem nebo nedokončené. Ve výsledku je asi polovina návrhů schválena.

V českém případě na efektivní užití korektivní funkce, podání pozměňovacích návrhů působí kongruence. V období souhlasných většin je menší šance na senátní zásah. U zákonů vytvořených v Senátu je menší šance na pozměnění. Dá se tedy předpokládat, že rozprava o návrhu zákona, než opustí Senát je natolik důkladná, že není nutné výslednou verzi měnit. Francouzský Senát je vůči rozdílným většinám v obou komorách netečný. Jeho fungování nejvíce ovlivňuje vztah k autorství. Existuje větší šance na podání pozměňovacího návrhu v případě, kdy návrhy pocházejí od vlády. Statisticky signifikantní efekt je i ve vztahu k zahraničním věcem, ale jeho dopad je jen velmi malý. Ani španělský Senát není kongruencí ovlivněn. Šance na podání pozměňovacích návrhů je pozitivně ovlivněna v případě, kdy je autorem tisku vláda nebo Sněmovna, a zvláště když je návrh iniciován jinými aktéry se zákonodárnou iniciativou. Naopak zákony započaté v horní komoře mají menší šanci na pozměnění. Obdobné efekty mají vliv i na fungování Sněmovny Lordů. V britském případě je šance na rozdílný pohled vládního návrhu, v porovnání s poslaneckými, velmi vysoká. Nakonec irský Senát je, jak již bylo několikrát zmíněno, výrazně ovlivněn vládou.

Vliv ostatních faktorů skutečně existuje, a to v různé míře pro různé země. V případech, kdy je možné návrh představit do horní komory je pravděpodobnější, že zákon projde beze změn. Vliv tematiky na rozhodování je pozorovatelný jen v některých zemích a většinou má vliv na šance na schválení oproti ostatním variantám. Jedná se tak spíše o témata, která jsou v daném systému konsenzuální, nebo jde o témata spojená s vládou nebo dolní komorou, jmenovitě záležitosti Evropské unie, zahraničních vztahů a finanční legislativy.

Limity práce – Kvantitativní výzkum z podstaty nemůže obsáhnout reálný efekt zákonů. Zatímco jedna horní komora dokáže za dané období vytvořit deset zákonů, které mají mizivý dopad na každodenní fungování státu, jiná druhá komora může za stejné období prosadit jen jediný návrh, který ale bude mít daleko významnější následky. Takové hodnocení ale vyžaduje důkladný rozbor, který by vzhledem k množství tisků představoval nemalé časové zatížení a jeho proveditelnost je tak zpochybnitelná. Limit se vztahuje i na výše zmíněné měření absolutního vlivu na zákonodárný proces. Výzkum by mohl pokračovat aplikací zjištění při kvalitativním výzkumu legislativního procesu, zejména formy nacházení konsenzu v případech rozdílných verzí. Zejména ve zkoumání příčin významných vlivů v jednotlivých zemích. Například je-li legislativa přijatá v kongruentním období, tedy s méně pozměňovacími návrhy, častěji novelizována.

Závěr

Předkládaná práce s názvem Kvantitativní srovnání legislativní činnosti druhých parlamentních komor si vytyčila několik cílů. Jednak přispět do výzkumu bikameralismu způsobem, který by byl jiný, než jaký byl použit v dosavadních pracích podobného charakteru. Shrnutí uvedené literatury demonstruje, že ve větší části případů jsou studie zaměřené na institucionální nastavení oproti reálným výstupům, které parlamenty produkují. Posun v tomto trendu předznamenávají až studie z posledních dvou let. Motivací k sepsání studie jsou mimo jiné i projevy despektu z nejvyšších míst české politiky, která často zmiňují zbytečnost Senátu. Pro zjištění, zda se tato nařčení zakládají na realitě, byla formulována výzkumná otázka následujícího znění: která ze zkoumaných komor má největší vliv v legislativním procesu? Pro zodpovězení výzkumné otázky byly stanoveny dva doplňující se postupy. První vychází z dříve provedených studií na podobné téma a zakládá se na porovnání souhrnných ukazatelů o legislativní činnosti.

Indikátorem efektu v legislativním procesu je poměr podaných pozměňovacích návrhů a následně poměr připomínek, které jsou skutečně přijaty. Tento poměr se dá interpretovat i ve vztahu k celé populaci tisků.

Ve smyslu relativního vlivu, měřeného podle podílu podaných pozměňovacích návrhů je nejvlivnější španělský Senát. I pokud se jedná o vliv na celkový objem na projednávaných tiscích, je španělský Senát schopný prosadit největší množství vlastních verzí. Stejně tak podíl pozměněných přijatých zákonů na celkové populaci tisků je ze zkoumaných zemí největší. Český Senát má o něco menší, stále však významný vliv. Čtvrtina pozměněných a následně polovina prosazených tisků představuje osminu celkového počtu tisků, které horní komora prosadí. Následuje francouzský Senát, který má asi poloviční efekt. Prosazené modifikace tvoří asi šestnáctinu celkové populace probírané legislativy. Srovnatelný vliv má i britská Sněmovna lordů s mírně menší mírou efektivity. Na posledním místě figuruje Irsko, které skutečně potvrzuje status slabé horní komory s méně než setinou prosazených modifikací. Tak jako se potvrdila kategorizace Irska, odpovídá svému statusu i Francie a Británie. Co se Španělska týče, to se podle dosavadních zjištění nachází u horní hranice kategorie středně silné horní komory. Pokud bychom vycházeli z reálných dat, můžeme s největší pravděpodobností do téže kategorie zařadit i český Senát.

Na rozhodování nejsilnější komory působí podle zjištění regresního modelu, v případě šance na podání pozměňovacích návrhů autorství ze strany vlády a v menší míře sněmovny. Španělský Senát tak skutečně plní funkci legislativní brzdy, a to nezávisle na momentálním rozložení politických sil. Naproti tomu šance na podání pozměňovacích návrhů českého Senátu ovlivněny kongruencí jsou. Senátoři mají tendenci podávat námitky k tiskům z dolní komory častěji, když přicházejí z politického tábora rozdílné většiny. Dá se tedy říci, že dokud jsou komory nekongruentní, plní Senát legislativně korektivní funkci lépe. Současně tendují senátoři k námitkám méně, pokud se jim vrací vlastní návrh ze sněmovny nebo pokud se jedná o evropskou legislativu. U té je ale velikost efektu menší. Stejný efekt jako ve Španělsku, ale v daleko větším rozsahu je pozorovatelný i v Británii. Návrhy vytvořené vládou mají větší šanci na námitky ze strany horní komory. Obdobný, ale značně menší efekt je pozorovatelný ve vztahu k dolní komoře. Francouzští senátoři, podobně jako jejich kolegové na Apeninském poloostrově, spíše pozmění návrh vlády než ten poslanecký s poměrně silným efektem. Na jejich rozhodnutí má ve velmi omezené míře vliv i legislativa zaměřená na zahraniční věci a spolupráci, u které je menší šance připomínek. Na závěr Irsko je naprosto jasně ovlivněno vůlí vlády.

Odpověď na druhou výzkumnou otázku je tedy částečně kladná. Skutečně existují pozorovatelné proměnné, které mají na legislativní proces vliv. Nedá se však říci, že by některá z nich měla konsistentní význam a vliv napříč zkoumanými horními komorami.

Použitá literatura

PRAMENY

Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992, ústavní zákon č. 1/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů. [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupný z:

<http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Francouzská ústava ze dne 4 října. 1985. [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupný z: https://www.conseil-constitutionnel.fr/sites/default/files/as/root/bank_mm/anglais/constiution_anglais_oct2009.pdf

Irská ústava ze dne 1. července 1937. [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupný z: <http://www.irishstatutebook.ie/eli/cons/en/html>

Španělská ústava ze dne 31. října 1978. [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupný z: <https://www.boe.es/legislacion/documentos/ConstitucionINGLES.pdf>

NEPERIODICKÁ LITERATURA

KRUNTORÁDOVÁ, Ilona (2013). *Regionální patron jako fenomén reprezentace zájmů*. Acta Politologica 5, 2, 161-177. ISSN 1803–8220.

KYSELA, Jan (ed). (1999). *Senát proč a jaký*. Praha

KYSELA, Jan (2004). *Dvoukomorové systémy teorie, historie a srovnání dvoukomorových parlamentů*. Praha: Eurolex Bohemia. ISBN 80-86432-89-0

LIJPHART, Arend. (2012). *Patterns of Democracy. Government Forms and Performance in Thirty-Six Countries, Second edition*. Yale: University Press. ISBN 978-0-300-17202-7

MANSFELDOVÁ, Zdenka a Lukáš LINEK, ed. (2009). *Český parlament ve druhé dekádě demokratického vývoje*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2009. ISBN 978-80-7330-171-2.

MCGOWAN-SMYTH, Jack. (2000) *The Irish Senate: The case for Seanad Éireann*, Representation, 37:2, 147-153, DOI: 10.1080/00344890008523132

PATTERSON, Samuel Charles. & MUGHAN, Anthony. (1999). *Senates: bicameralism in the contemporary world*. Columbus : Ohio State University Press

PATTERSON, Samuel a Anthony MUGHAN. (2001) *Fundamentals of Institutional Design: The Functions and Powers of Parliamentary Second Chambers*. *Journal of Legislative Studies* [online]. 2001, 7(1), 39-60 [cit. 2021-4-29]. ISSN 13572334. Dostupné z: doi:10.1080/714003851

RUSSELL, Meg (1999). *Second chambers overseas*. *Political Quarterly* [online]. 1999, 70(4), 411-417 [cit. 2021-4-29]. ISSN 00323179. Dostupné z: doi:10.1111/1467-923x.00264

RUSSELL, Meg. (2001). *What are Second Chambers for?*. *Parliamentary Affairs* [online]. 2001, 54(3), 442-460 [cit. 2021-4-29]. ISSN 00312290. Dostupné z: doi:10.1093/parlij/54.3.442

RUSSELL, Meg. (2013). *The Contemporary House of Lords: Westminster Bicameralism Revived*. ISBN 9780191751776. Dostupné z: doi:10.1093/acprof:oso/9780199671564.003.0003

SHELL. D, in PATTERSON, Samuel Charles. & MUGHAN, Anthony. (1999). *Senates: bicameralism in the contemporary world*. Columbus : Ohio State University Press

TSEBELIS, George, MONEY, Jennette. (1997). *Bicameralism*. Cambridge: Cambridge University Press. ISBN 0-521-58037-4

PERIODICKÁ LITERATURA

BOX-STEFFENSMEIER, M, Jenet. a Tobin J. GRANT. (1999) *All in a day's work: The financial rewards of legislative effectiveness*. *Legislative Studies Quarterly* [online]. 1999, 24(4), 511–523 [cit. 2021-4-29]. ISSN 03629805. Dostupné z: doi:10.2307/440259

COAKLEY, John. (2014). *The Strange Revival of Bicameralism*. *Journal of Legislative Studies* [online]. 2014, 20(4), 542-572 [cit. 2021-4-29]. ISSN 13572334. Dostupné z: doi:10.1080/13572334.2014.926168

CURT, Cynthia, Carmen. (2006). *Assessment on the Effectiveness of Romanian Bicameralism During the 2004-2005 Term*. *Transylvanian Review of Administrative Sciences* [online]. 2006, 2(18), 26-41 [cit. 2021-4-29]. ISSN 18422845.

HERRICK, R. *The legislative effectiveness of gay and lesbian legislators*. *Journal of Women, Politics and Policy* [online]. 2010, 31(3), 243–259 [cit. 2021-4-29]. ISSN 1554477X. Dostupné z: doi:10.1080/1554477X.2010.496690

JUST, Petr. (2014). *Czech Bicameralism 1996-2016: Conflict or Cooperation?* *Revista de Științe Politice. Revue des Sciences Politiques / Journal of Political Sciences* [online]. 2017, (56), 44-53 [cit. 2021-4-29]. ISSN 1584224X.

LAVER, Michael. (2002). *The role and future of the upper house in Ireland*. *Journal of Legislative Studies*. [online]. 2002, 8(3), 49–66 [cit. 2021-4-29]. ISSN 17439337. Dostupné z: doi:10.1080/714003929

MATEI Ani, CIORA Cristina, DUMITRU A. Stelian, CECHE Reli. (2019) *Efficiency and Effectiveness of the European Parliament under the Ordinary Legislative Procedure*. *Administrative Sciences*. 9(3):70. <https://doi.org/10.3390/admsci9030070>

PEDRAZZANI, Andrea a Francesco ZUCCHINI. (2020). *'Useless approvals'. Italian bicameralism and its decisional capacity*. *Journal of Legislative Studies* [online]. 2020, 26(4), 578-605 [cit. 2021-4-29]. ISSN 13572334. Dostupné z: doi:10.1080/13572334.2020.1787014

INTERNETOVÉ ZDROJE

KRAWIECOVÁ Nela, BOČEK Jan, TITĚRA Tomáš a ŠPALKOVÁ Veronika. (2020). *Pojistka demokracie, nebo nástroj ďábla? Senát opravil v průměru každý čtvrtý návrh zákona*. *İROZHLAS.CZ*. [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupný z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/senat-parlamentu-cr-senat-data-datova-zurnalistika-hlasovani-v-senatu_2001280702_nkr

LIDOVKY. (2020). *Zeman nedůvěřuje Senátu a považuje ho za zbytečnou instituci. Úspěšným kandidátům ale pogrataloval*. [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupný z: https://www.lidovky.cz/domov/prezident-zeman-neduveruje-senatu-a-povazuje-ho-za-zbytecnou-instituci-uspesnym-kandidatum-ale-pogra.A201011_113335_ln_domov_lijk

ROVENSKÝ, Jan. (2016). *Babiš chce začít jednat o zrušení Senátu, je prý zbytečný a drahý*. *Novinky.cz*. [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupný z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/babis-chce-zacit-jednat-o-zruseni-senatu-je-pry-zbytecny-a-drahy-40011640>

ŠTEFAN, Václav. (2020). *Čechy rozděluje názor na Senát. Těsná většina ale souhlasí, že je pro demokracii důležitý.* iROZHLAS.CZ. [online]. [cit. 2021-4-29]. Dostupný z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/senat-cr-volby-do-senatu-2020-senatni-volby-pruzkum-median-cesky-rozhlas_2009161200_ako

Přílohy

Příloha 1 - Model 1 – schválení – CZ

<i>Predictors</i>	Rozhodnutí Senátu		
	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
autor [Senát]	2.24	1.00 – 5.16	0.053
autor [Skupina poslanců]	1.09	0.61 – 1.94	0.763
autor [Vláda]	1.27	0.73 – 2.20	0.394
autor [Zastupitelstvo]	1.42	0.54 – 3.87	0.482
kongruence [ano]	1.46	1.23 – 1.73	<0.001
téma [EU]	2.55	1.53 – 4.25	<0.001
téma [finance]	0.77	0.49 – 1.19	0.245
téma [Informační služby]	0.92	0.44 – 1.95	0.821
téma [kultura]	0.83	0.33 – 2.14	0.694
téma [NA]	0.64	0.39 – 1.03	0.067
téma [obrana a bezpečnost]	1.46	0.81 – 2.64	0.211
téma [Obrana a bezpečnost]	1.04	0.39 – 2.86	0.944
téma [ostatní]	0.83	0.50 – 1.36	0.457
téma [politika]	1.41	0.72 – 2.79	0.318
téma [Politika]	167209.68	0.00 – NA	0.958
téma [práce a sociální věci]	0.96	0.59 – 1.55	0.863
téma [průmysl a obchod]	0.80	0.50 – 1.26	0.337

téma [Státní správa a justice]	0.89	0.55 – 1.44	0.636
téma [školství]	1.27	0.64 – 2.54	0.498
téma [vnitro]	1.19	0.56 – 2.58	0.648
téma [zahraniční věci]	1.89	0.51 – 9.06	0.369
téma [zdravotnictví]	1.45	0.73 – 2.93	0.293
téma [zemědělství]	0.50	0.24 – 1.02	0.060
téma [životní prostředí]	1.34	0.78 – 2.28	0.286
Observations	2257		
R ² Tjur	0.043		

Příloha 2 - Model 2 – Pozměňovací návrhy – CZ

Rozhodnutí senátu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
(Intercept)	0.68	0.32 – 1.40	0.306
autor [Senát]	0.14	0.05 – 0.35	<0.001
autor [Skupina poslanců]	1.01	0.54 – 1.95	0.983
autor [Vláda]	0.90	0.50 – 1.70	0.735
autor [Zastupitelstvo]	1.00	0.33 – 2.89	0.999
kongruence [ano]	0.46	0.37 – 0.56	<0.001
tema [EU]	0.46	0.26 – 0.82	0.007
tema [finance]	0.83	0.51 – 1.37	0.467
tema [Informační služby]	0.96	0.41 – 2.17	0.924
tema [kultura]	0.54	0.14 – 1.62	0.305
tema [NA]	1.20	0.72 – 2.02	0.496
tema [obrana a bezpečnost]	0.57	0.29 – 1.12	0.106

tema [Obrana a bezpečnost]	1.36	0.47 – 3.75	0.554
tema [ostatní]	1.32	0.77 – 2.28	0.311
tema [politika]	0.40	0.17 – 0.90	0.033
tema [Politika]	0.00	NA – NA	0.961
tema [práce a sociální věci]	0.88	0.52 – 1.51	0.650
tema [průmysl a obchod]	0.85	0.51 – 1.42	0.520
tema [Státní správa a justice]	0.90	0.53 – 1.55	0.701
tema [školství]	0.61	0.27 – 1.30	0.211
tema [vnitro]	0.98	0.42 – 2.18	0.952
tema [zahraníční věci]	0.51	0.07 – 2.20	0.418
tema [zdravotnictví]	0.50	0.21 – 1.10	0.093
tema [zemědělství]	1.21	0.55 – 2.63	0.625
tema [životní prostředí]	0.77	0.43 – 1.39	0.384
Observations	2336		
R ² Tjur	0.058		

Příloha 3 – Model 3 – nezabývat se– CZ

Rozhodnutí senátu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
(Intercept)	0.15	0.06 – 0.35	<0.001
autor [Senát]	0.44	0.11 – 1.42	0.192
autor [Skupina poslanců]	0.63	0.31 – 1.38	0.224
autor [Vláda]	0.74	0.38 – 1.55	0.394
autor [Zastupitelstvo]	0.54	0.11 – 2.00	0.386
kongruence [ano]	1.73	1.35 – 2.23	<0.001
tema [EU]	0.34	0.14 – 0.79	0.013
tema [finance]	1.93	1.05 – 3.79	0.044

tema [Informační služby]	1.04	0.31 – 3.01	0.942
tema [kultura]	2.55	0.79 – 7.60	0.099
tema [obrana a bezpečnost]	1.06	0.45 – 2.47	0.899
tema [Obrana a bezpečnost]	0.34	0.02 – 1.90	0.318
tema [ostatní]	0.83	0.39 – 1.83	0.638
tema [politika]	1.36	0.52 – 3.39	0.519
tema [práce a sociální věci]	1.34	0.67 – 2.79	0.417
tema [průmysl a obchod]	1.75	0.93 – 3.51	0.097
tema [Státní správa a justice]	1.39	0.71 – 2.87	0.355
tema [školství]	1.39	0.51 – 3.59	0.502
tema [vnitro]	0.61	0.13 – 2.03	0.456
tema [zahraníční věci]	0.70	0.04 – 4.18	0.743
tema [zdravotnictví]	1.33	0.49 – 3.41	0.559
tema [zemědělství]	2.35	0.94 – 5.83	0.063
tema [životní prostředí]	0.72	0.31 – 1.67	0.444
Observations	2058		
R ² Tjur	0.038		

Příloha 4 - Model 1 – schválení – FR

Rozhodnutí senátu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
komora.vedeni [Assemblée nationale]	1.29	1.05 – 1.57	0.013
tema [Doprava]	2.10	0.81 – 5.49	0.124
tema [Evropská unie]	2.85	0.94 – 8.74	0.063
tema [Kultura]	2.22	1.04 – 5.03	0.046
tema [Místní úřady]	2.79	1.45 – 5.83	0.004

tema [MSP, obchod a řemesla]	1.24	0.25 – 4.68	0.764
tema [NA]	0.98	0.39 – 2.49	0.965
tema [Obrana]	4.07	1.81 – 9.69	0.001
tema [Podniky]	1.68	0.83 – 3.64	0.168
tema [Policie a bezpečnost]	5.21	2.45 – 11.79	<0.001
tema [Práce]	1.12	0.28 – 3.85	0.858
tema [Rodina]	2.71	1.30 – 6.00	0.010
tema [Rozpočet]	1.25	0.60 – 2.77	0.568
tema [Smlouvy a úmluvy]	296.52	78.47 – 1973.74	<0.001
tema [Sociální a zdravotní otázky]	1.82	0.89 – 3.98	0.113
tema [Sociální pojištění]	3.24	1.08 – 9.69	0.035
tema [Společnost]	2.22	0.99 – 5.20	0.059
tema [Sportovní]	8.85	2.69 – 29.49	<0.001
tema [Spravedlnost]	2.98	1.53 – 6.29	0.002
tema [Územní rozvoj]	2.37	1.11 – 5.37	0.031
tema [Veřejná funkce]	2.50	1.02 – 6.26	0.046
tema [Veřejné orgány a ústava]	1.71	0.85 – 3.69	0.152
tema [Veteráni]	1.69	0.50 – 5.07	0.369
tema [Výzkum, věda a technologie]	7.29	2.62 – 21.15	<0.001
tema [Zahraniční věci a spolupráce]	22.33	11.60 – 46.83	<0.001
tema [Zámoří]	1.89	0.86 – 4.40	0.122
tema [Zemědělství a rybolov]	1.85	0.87 – 4.16	0.120
tema [Životní prostředí]	5.23	2.54 – 11.56	<0.001
kongruence [ne]	0.80	0.68 – 0.94	0.008

autor [poslanec]	0.23	0.18 – 0.29	< 0.001
autor [skupina poslanců]	0.26	0.21 – 0.33	< 0.001
Observations	4102		
R ² Tjur	0.359		

Příloha 5 - Model 2 – pozměňovací návrhy – FR

rozhodnuti.senatu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
komora.vedeni [Sénat]	0.00	0.00 – 0.00	< 0.001
tema [Doprava]	0.77	0.15 – 3.76	0.749
tema [Evropská unie]	1.09	0.18 – 7.14	0.928
tema [Kultura]	1.42	0.35 – 5.45	0.609
tema [Místní úřady]	1.10	0.28 – 3.99	0.884
tema [MSP, obchod a řemesla]	0.25	0.01 – 3.45	0.316
tema [NA]	0.55	0.12 – 2.36	0.429
tema [Obrana]	0.27	0.06 – 1.02	0.059
tema [Podniky]	0.79	0.22 – 2.64	0.706
tema [Policie a bezpečnost]	0.24	0.05 – 0.93	0.045
tema [Práce]	0.39	0.04 – 4.12	0.416
tema [Rodina]	0.55	0.14 – 2.01	0.370
tema [Rozpočet]	0.58	0.16 – 1.84	0.366
tema [Smlouvy a úmluvy]	0.00	0.00 – 0.00	0.963
tema [Sociální a zdravotní otázky]	0.57	0.16 – 1.89	0.369
tema [Sociální pojištění]	0.36	0.07 – 1.76	0.212
tema [Společnost]	0.98	0.23 – 3.95	0.976
tema [Sportovní]	0.62	0.06 – 5.26	0.662
tema [Spravedlnost]	0.47	0.13 – 1.52	0.215

tema [Územní rozvoj]	1.26	0.25 – 6.63	0.784
tema [Veřejná funkce]	1.38	0.23 – 9.07	0.727
tema [Veřejné orgány a ústava]	0.73	0.20 – 2.55	0.632
tema [Veteráni]	1.08	0.04 – 26.45	0.958
tema [Výzkum, věda a technologie]	0.16	0.02 – 1.05	0.072
tema [Zahraniční věci a spolupráce]	0.02	0.00 – 0.07	<0.001
tema [Zámoří]	0.40	0.07 – 2.04	0.276
tema [Zemědělství a rybolov]	1.71	0.39 – 7.49	0.470
tema [Životní prostředí]	0.23	0.06 – 0.84	0.030
kongruence [ne]	1.16	0.85 – 1.59	0.361
autor [ministr]	2.21	1.53 – 3.20	<0.001
autor [skupina poslanců]	0.60	0.32 – 1.11	0.110
Observations	4102		
R ² Tjur	0.500		

Příloha 6 – Model 3 – zamítnutí– FR

Rozhodnutí senátu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
komora.vedeni [Sénat]	0.40	0.24 – 0.68	0.001
tema [Doprava]	1.43	0.26 – 6.96	0.657
tema [Evropská unie]	0.00	0.00 – NA	0.995
tema [Kultura]	0.95	0.26 – 3.89	0.944
tema [Místní úřady]	0.50	0.17 – 1.83	0.241
tema [MSP, obchod a řemesla]	0.00	0.00 – NA	0.994
tema [NA]	0.73	0.14 – 3.48	0.693
tema [Obrana]	0.00	0.00 – 1.31	0.990

tema [Podniky]	1.25	0.42 – 4.60	0.707
tema [Policie a bezpečnost]	1.05	0.27 – 4.45	0.941
tema [Práce]	2.46	0.32 – 13.99	0.327
tema [Rodina]	0.38	0.09 – 1.68	0.186
tema [Rozpočet]	4.48	1.51 – 16.60	0.012
tema [Smlouvy a úmluvy]	0.00	0.00 – 4372.65	0.984
tema [Sociální a zdravotní otázky]	0.91	0.29 – 3.43	0.872
tema [Sociální pojištění]	2.09	0.27 – 11.89	0.422
tema [Společnost]	0.15	0.01 – 1.07	0.096
tema [Sportovní]	0.00	0.00 – NA	0.995
tema [Spravedlnost]	0.43	0.13 – 1.70	0.194
tema [Územní rozvoj]	0.29	0.04 – 1.55	0.163
tema [Veřejná funkce]	0.40	0.02 – 2.86	0.423
tema [Veřejné orgány a ústava]	0.53	0.16 – 2.02	0.305
tema [Veteráni]	0.60	0.08 – 3.26	0.569
tema [Výzkum, věda a technologie]	0.00	0.00 – 0.00	0.994
tema [Zahraniční věci a spolupráce]	0.31	0.08 – 1.33	0.097
tema [Zámoří]	0.00	0.00 – NA	0.989
tema [Zemědělství a rybolov]	0.43	0.08 – 2.02	0.280
tema [Životní prostředí]	0.50	0.09 – 2.35	0.374
kongruence [ne]	1.65	1.13 – 2.42	0.009
autor [ministr]	0.52	0.26 – 1.04	0.063
autor [skupina poslanců]	3.81	2.26 – 6.75	<0.001
Observations	4102		
R ² Tjur	0.045		

rozhodnuti.senatu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
komora.vedeni [Sénat]	20.93	16.05 – 27.61	<0.001
tema [Doprava]	0.54	0.22 – 1.33	0.180
tema [Evropská unie]	0.36	0.10 – 1.18	0.101
tema [Kultura]	0.38	0.18 – 0.78	0.009
tema [Místní úřady]	0.44	0.23 – 0.81	0.010
tema [MSP, obchod a řemesla]	1.65	0.41 – 8.58	0.512
tema [NA]	1.31	0.56 – 3.09	0.528
tema [Obrana]	0.44	0.18 – 1.04	0.063
tema [Podniky]	0.59	0.29 – 1.14	0.122
tema [Policie a bezpečnost]	0.24	0.11 – 0.51	<0.001
tema [Práce]	0.84	0.26 – 3.03	0.776
tema [Rodina]	0.58	0.28 – 1.17	0.134
tema [Rozpočet]	0.29	0.13 – 0.65	0.003
tema [Smlouvy a úmluvy]	0.01	0.00 – 0.03	<0.001
tema [Sociální a zdravotní otázky]	0.71	0.35 – 1.39	0.333
tema [Sociální pojištění]	0.29	0.08 – 1.01	0.050
tema [Společnost]	0.60	0.28 – 1.30	0.201
tema [Sportovní]	0.16	0.04 – 0.60	0.006
tema [Spravedlnost]	0.49	0.25 – 0.93	0.033
tema [Územní rozvoj]	0.53	0.25 – 1.09	0.088
tema [Veřejná funkce]	0.49	0.21 – 1.17	0.109
tema [Veřejné orgány a ústava]	0.66	0.33 – 1.27	0.224

tema [Veteráni]	0.65	0.24 – 1.85	0.394
tema [Výzkum, věda a technologie]	0.26	0.08 – 0.78	0.017
tema [Zahraniční věci a spolupráce]	0.10	0.05 – 0.18	<0.001
tema [Zámoří]	0.98	0.45 – 2.12	0.968
tema [Zemědělství a rybolov]	0.65	0.31 – 1.30	0.227
tema [Životní prostředí]	0.33	0.16 – 0.68	0.003
kongruence [ne]	1.09	0.92 – 1.29	0.342
autor [poslanec]	6.96	5.47 – 8.89	<0.001
autor [skupina poslanců]	4.14	3.36 – 5.12	<0.001
Observations	4102		
R ² Tjur	0.468		

Příloha 8 - Model 1 – schválení – VB

rozhodnuti.senatu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
autor [Government Bill]	2.42	1.65 – 3.57	<0.001
autor [Private Members' Bill (Presentation Bill)]	0.04	0.02 – 0.09	<0.001
autor [Private Members' Bill (Starting in the House of Lords)]	0.15	0.08 – 0.29	<0.001
autor [Private Members' Bill (under the Ten Minute Rule)]	0.02	0.01 – 0.05	<0.001
sponsor.party [Crossbench]	0.60	0.29 – 1.16	0.144
sponsor.party [Green Party]	0.39	0.02 – 2.06	0.372
sponsor.party [Labour]	0.66	0.48 – 0.92	0.014
sponsor.party [Liberal Democrat]	0.43	0.26 – 0.69	0.001

sponsor.party [Ostatní]	0.22	0.01 – 1.57	0.201
sponsor.party [Plaid Cymru]	0.00	NA – 463965367.00	0.977
sponsor.party [Scottish National Party]	0.22	0.01 – 1.15	0.152
intr.house [House of Lords]	4.47	2.70 – 7.64	<0.001
Observations	2525		
R ² Tjur	0.330		

Příloha 9 - Model 2 – pozměňovací návrhy – VB

rozhodnuti.senatu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
autor [Government Bill]	71.25	26.03 – 294.50	<0.001
autor [Private Members' Bill (Presentation Bill)]	0.00	0.00 – 0.00	0.988
autor [Private Members' Bill (Starting in the House of Lords)]	0.00	0.00 – 0.21	0.991
autor [Private Members' Bill (under the Ten Minute Rule)]	0.00	0.00 – 0.00	0.987
sponsor.party [Crossbench]	1.69	0.00 – NA	1.000
sponsor.party [Green Party]	1.38	0.00 – NA	1.000
sponsor.party [Labour]	1.59	0.99 – 2.56	0.056
sponsor.party [Liberal Democrat]	2.42	1.00 – 5.88	0.048
sponsor.party [Ostatní]	0.00	0.00 – 0.00	0.998
sponsor.party [Plaid Cymru]	1.39	0.00 – NA	1.000
sponsor.party [Scottish National Party]	0.00	0.00 – 0.00	0.996

intr.house [House of Commons]	5.15	2.92 – 9.61	< 0.001
Observations	2525		
R ² Tjur	0.394		

Příloha 10 - Model 3 – propadnutí– VB

rozhodnuti.senatu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
autor [Private Members' Bill (Ballot Bill)]	29.59	18.12 – 49.99	< 0.001
autor [Private Members' Bill (Presentation Bill)]	714.14	346.60 – 1651.33	< 0.001
autor [Private Members' Bill (Starting in the House of Lords)]	62.18	29.69 – 148.92	< 0.001
autor [Private Members' Bill (under the Ten Minute Rule)]	1446.94	602.31 – 4341.54	< 0.001
sponsor.party [Crossbench]	1.52	0.78 – 3.15	0.234
sponsor.party [Green Party]	2.37	0.45 – 43.82	0.415
sponsor.party [Labour]	1.31	0.89 – 1.94	0.170
sponsor.party [Liberal Democrat]	1.98	1.19 – 3.34	0.009
sponsor.party [Ostatní]	16.20	1.41 – 387.51	0.035
sponsor.party [Plaid Cymru]	843545.58	0.00 – NA	0.977
sponsor.party [Scottish National Party]	4.53	0.87 – 83.43	0.150
intr.house [House of Lords]	0.78	0.32 – 1.74	0.567
Observations	2525		

R² Tjur

0.643

Příloha 11 - Model 1 – schválení – SP

<i>Predictors</i>	rozhodnuti.senatu		
	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
(Intercept)	0.06	0.03 – 0.12	<0.001
autor [Ostatní]	0.60	0.32 – 1.09	0.101
autor [Senát]	0.87	0.12 – 4.23	0.870
autor [Smíšená parlamentní skupina]	1.73	0.72 – 4.10	0.210
autor [Sněmovna]	1.25	0.77 – 2.02	0.367
autor [Vláda]	1.24	0.87 – 1.77	0.235
tema [ekologie]	0.52	0.27 – 1.01	0.053
tema [finance]	0.83	0.45 – 1.55	0.558
tema [justice]	0.93	0.48 – 1.80	0.833
tema [kultura]	0.75	0.14 – 3.64	0.722
tema [mezinárodní vztahy]	3.77	0.67 – 31.26	0.159
tema [NA]	0.78	0.42 – 1.45	0.430
tema [obchod a průmysl]	0.64	0.30 – 1.35	0.243
tema [obrana]	8.09	1.30 – 157.22	0.059
tema [ostatní]	0.28	0.08 – 0.83	0.029
tema [politický systém]	5.34	2.11 – 13.85	<0.001
tema [práce a sociální tématika]	0.54	0.30 – 0.97	0.038
tema [právo]	0.79	0.44 – 1.43	0.434
tema [školství]	0.89	0.28 – 2.77	0.846
tema [věda]	0.00	NA – 215529921080171970960826.00	0.969
tema [vnitro]	1.35	0.69 – 2.67	0.383
tema [zemědělství]	0.46	0.02 – 5.08	0.536

kongruence [ano]	1.74	1.28 – 2.39	<0.001
kongruence [NA]	1.54	0.99 – 2.38	0.056
intr.house [Congreso]	8.92	5.39 – 15.83	<0.001
Observations	1361		
R ² Tjur	0.117		

Příloha 12 - Model 2 – pozměňovací návrhy – SP

rozhodnuti.senatu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
(Intercept)	0.65	0.34 – 1.25	0.198
autor [Ostatní]	2.85	1.63 – 5.05	<0.001
autor [Senát]	0.71	0.10 – 3.55	0.695
autor [Smíšená parlamentní skupina]	0.86	0.31 – 2.22	0.762
autor [Sněmovna]	1.85	1.15 – 3.00	0.012
autor [Vláda]	1.75	1.24 – 2.51	0.002
tema [ekologie]	1.74	0.90 – 3.36	0.099
tema [finance]	1.16	0.62 – 2.18	0.641
tema [justice]	1.08	0.56 – 2.11	0.818
tema [kultura]	1.74	0.35 – 9.25	0.499
tema [mezinárodní vztahy]	0.20	0.01 – 1.36	0.157
tema [NA]	0.84	0.45 – 1.58	0.591
tema [obchod a průmysl]	1.50	0.72 – 3.17	0.282
tema [obrana]	0.14	0.01 – 0.88	0.077
tema [ostatní]	1.48	0.56 – 3.97	0.433
tema [politický systém]	2.36	0.81 – 6.71	0.110
tema [práce a sociální tématika]	1.16	0.65 – 2.08	0.617
tema [právo]	1.21	0.67 – 2.21	0.524
tema [školství]	0.77	0.24 – 2.41	0.656

tema [věda]	569599.49	0.00 – NA	0.967
tema [vnitro]	0.73	0.37 – 1.46	0.372
tema [zemědělství]	2.27	0.21 – 50.49	0.514
kongruence [ano]	0.77	0.57 – 1.04	0.086
kongruence [NA]	1.20	0.78 – 1.85	0.399
intr.house [Senado]	0.05	0.03 – 0.09	<0.001
Observations	1361		
R ² Tjur	0.162		

Příloha 13 - Model 3 – ostatní – SP

rozhodnuti.senatu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
(Intercept)	0.20	0.06 – 0.62	0.007
autor [Ostatní]	0.29	0.11 – 0.67	0.006
autor [Senát]	1.87	0.24 – 11.01	0.504
autor [Smíšená parlamentní skupina]	0.57	0.17 – 1.67	0.327
autor [Sněmovna]	0.20	0.09 – 0.42	<0.001
autor [Vláda]	0.21	0.13 – 0.34	<0.001
tema [ekologie]	1.03	0.27 – 4.00	0.964
tema [finance]	1.17	0.32 – 4.36	0.818
tema [justice]	1.27	0.35 – 4.68	0.720
tema [kultura]	0.23	0.00 – 8.11	0.546
tema [mezinárodní vztahy]	0.99	0.02 – 21.11	0.996
tema [NA]	4.12	1.30 – 14.03	0.020
tema [obchod a průmysl]	1.33	0.28 – 5.92	0.711
tema [ostatní]	8.55	1.66 – 42.12	0.009
tema [politický systém]	0.05	0.01 – 0.18	<0.001
tema [práce a sociální tématika]	4.37	1.50 – 13.95	0.010

tema [právo]	1.24	0.39 – 4.11	0.717
tema [školství]	3.62	0.20 – 28.11	0.276
tema [vnitro]	1.26	0.31 – 5.12	0.750
kongruence [ano]	0.63	0.40 – 1.00	0.048
intr.house [Senado]	195.09	104.02 – 395.41	<0.001
Observations	1181		
R ² Tjur	0.592		

Příloha 14 - Model 1 – schválení – IR

rozhodnuti.senatu			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
(Intercept)	0.02	0.00 – 0.24	0.003
tema [Arts]	0.57	0.07 – 3.74	0.555
tema [Communications]	2.93	0.27 – 65.14	0.390
tema [Culture]	0.20	0.01 – 5.29	0.256
tema [Defence]	0.42	0.04 – 3.87	0.414
tema [Education]	0.41	0.06 – 1.89	0.297
tema [Enterprise]	2.11	0.24 – 18.46	0.468
tema [Enviroment]	1.62	0.21 – 8.83	0.592
tema [Environment]	2.05	0.18 – 45.83	0.570
tema [Finance]	0.99	0.15 – 3.85	0.994
tema [Foreign]	0.52	0.07 – 2.92	0.470
tema [Health]	2.14	0.29 – 11.67	0.395
tema [Housing]	0.42	0.05 – 2.83	0.371
tema [Children]	0.24	0.03 – 1.70	0.156
tema [Justice]	0.48	0.08 – 1.73	0.335
tema [Marine]	1.07	0.09 – 24.31	0.958
tema [NA]	1.06	0.09 – 24.13	0.964
tema [Public]	0.56	0.08 – 2.45	0.484

tema [Social]	1.09	0.14 – 6.04	0.923
tema [Transport]	0.38	0.05 – 1.67	0.243
autor [Government]	365.14	55.57 – 7460.95	<0.001
method [Presented]	1.35	0.45 – 3.30	0.545
intr.house [Seanad Éireann]	1.88	1.23 – 2.91	0.004
Observations	2143		
R ² Tjur	0.775		

Příloha 15 – Model 2 – Konečné rozhodnutí – IR

final.status.binar			
<i>Predictors</i>	<i>Odds Ratios</i>	<i>CI</i>	<i>p</i>
(Intercept)	0.04	0.00 – 1.07	0.028
tema [Arts]	0.43	0.02 – 4.77	0.500
tema [Communications]	1.41	0.05 – 36.72	0.812
tema [Culture]	0.09	0.00 – 2.96	0.138
tema [Defence]	0.20	0.01 – 2.32	0.210
tema [Education]	0.24	0.01 – 1.52	0.197
tema [Enterprise]	0.67	0.03 – 5.50	0.731
tema [Enviroment]	0.77	0.04 – 5.54	0.822
tema [Environment]	0.98	0.04 – 25.72	0.988
tema [Finance]	1.27	0.07 – 7.91	0.829
tema [Foreign]	0.25	0.01 – 1.83	0.226
tema [Health]	0.81	0.04 – 5.35	0.854
tema [Housing]	0.69	0.03 – 18.26	0.796
tema [Children]	0.12	0.01 – 1.07	0.082
tema [Justice]	0.30	0.02 – 1.53	0.252
tema [Marine]	0.51	0.02 – 13.69	0.647

tema [NA]	0.51	0.02 – 13.56	0.641
tema [Public]	0.37	0.02 – 2.34	0.371
tema [Social]	0.72	0.03 – 5.98	0.780
tema [Transport]	0.41	0.02 – 2.94	0.433
autor [Government]	324.51	49.49 – 6625.48	<0.001
method [Presented]	1.69	0.56 – 4.17	0.300
intr.house [Seanad Éireann]	1.83	1.15 – 2.95	0.011
<hr/>			
Observations	2143		
R ² Tjur	0.817		

